

Quod q̄ deflorat ōginē solutā teneat
ea ducē uel maritare? **R.** In foro iudi
ciali v̄r teneri ad alterū p̄dcoz. ē de
adul. c. p̄. s. 3. fm glo. h̄ p̄na ātiq̄.
hocie dō sic puni. q̄ aut ducat eā aut
ēberatus 7 a factis exclusus retudat
ad p̄niam ī mōa steio d̄ q̄ n̄ possit egre
vi. ē de adul. c. z. **A.** Ibi p̄ q̄ h̄ pe
na p̄cie oca obtinet q̄n seductor non
vult stupratā ducē. q̄ cāu etiam v̄r q̄
teneat eā totate. ut eo. ti. c. p̄. Si autē
pat nō vult eā ei dare ul ipa non vult
olente teneat eā totate. ut in dco. c. p̄
qd̄ n̄ corrigi s̄ ī diuerso casu loqr̄. ut
ex his p̄. 7. ex. tex. 7. glo. v̄triusq̄. c. Et
fm glo. Ray. 7. ī sū. con. li. z. ti. 3. q. 6.
glosatores p̄dca intelligūt de raptore
q̄ seducat. i. seorsū ducat a domo p̄ris 7
extrahit ōginē p̄ violentiā. Sed certe
etiā si nō inueniat violentia teneat se
ductor ad satisfactionē dāni. ut in. c.
si. ē de iniur. **B.** In foro aut p̄niali
sic agēdū ē fm xv. Si deflorauit ipam
voluntariā nō teneat. qa ille nō seduxit
eā. Si aut iuitā uel seductā inuigēdū
est ei q̄ satisfaciāt ul opor. at cū ea. **A.**
s. dpositioe q̄ pcedat a libera ei? volū
tate. **A.** Absolut? nō ē tut? in dscia. ar.
l. i. s. q̄ onerāde. in fi. ff. quaz re. ac. n̄
oat. **B.** Silem casu h̄s. i. m̄rimoniū
q̄ s. z.
Quod cōsensus ī delectatiōe. s. cogita
tio carnal absq̄ lib̄ q̄ cōsentiat in actū
sit mōtale. **R.** Sic. ut h̄s s̄. delectatio
Quod ī tactibz 7 osculis et h̄mōi sit
p̄ctm̄ mortale. **R.** fm̄ Tho. scda sede.
q. 154. **O**culū amplex? ul tactus fm̄
suā rōnē nō nomināt p̄ctm̄ mortale.
qa p̄nt absq̄ libidie fieri uel p̄t cōsue
tudine parte uel p̄t aliqua nccitatē
uel rōnabilē cām. Sed si fiat cū libidi
nola delectatiōe sūt mortalia. Nam 7

sol? cōsensus ī delectationē mortale ē
mortale. ut ī p̄cedēti. s. v̄r. multo ma
gis p̄gressus ad actū ē mortale. **A**ddi
p̄t fm̄ Vl. q̄ etiā aspec? libidinofus
mortale ē. **Math. 5.** Qui viderit mu
lierem z̄.

Magister p.

sive doctor p̄ coif. Que
libet ecclia cathedralis
debet tenē mḡos libe
raliū artiū ad min? grāmaticę q̄ cleri
cos 7 alios paupes grat instruat. **E**t
debēt magistro assignari puētus vni?
p̄bēde. **E**t eodē mō debent facē alie ec
clesie quaz sufficiūt facultates. **I**n me
tropolitana ecclia o3 vlteri? eē mḡ in
theologia. 7 eodē mō recipe puent?
nō tñ p̄t h̄ fiat canonic? **A.** Sed tā
diu reddidit ipos p̄cipiat q̄diu p̄stire
rit in docendo. **Q** si forte de d̄o ob ec
clesia metropol? grauet. theologo iux
modū p̄dcm̄ ipa puideat. grāmatico
dō in alia ecclia sue ciuitat̄ siue dioce
sis q̄ sufficē valeat faciat. puideri. ut ī
c. qa nōnullis. ē eo. **B.** 37. vif. de q̄
busdā. ē eo. p̄ totū. **A.** p̄fessū in c.
p̄. 7 ī dco. c. qa nōnullis. **N**ota etiā q̄
a p̄latis 7 capitulis ad theologie stu
diū debēt aliq̄ habiles testiat̄ q̄ alios
postmodū valeāt erudite. q̄b̄ si p̄p̄ij
puent? ecclie nō sufficiūt. p̄dicti. s. p̄
lati 7 capla necessaria m̄strabūt. **D**o
cētes dō in theologica facultate oū in
scolis studuerit 7 studētes ī ipsa inte
gre p̄ annos quiq̄ recipiāt de licentia
sedis aplice puent? p̄bēndaz 7 b̄nfici
ozū suoz. nō obstāte aliq̄ cōsuetudine
cōtraria uel statuto. **D**ec oia ē eo. sup
specula. ut in sū. con. li. p̄. ti. 3. q. i. **S**
Et de hac etiā mā vide. i. scientia. s. p̄
7 sequētibz.

Utrq; aliq; possit recipi in canonicū cū pacto q; doceat 7 scolae teneat. **R.** fm Docti. Dicūt doctores q; nō. al' esset symoniacū. s; vacātū p̄bende bene p̄t hōnus ānecti. ex d̄ p̄ben. significatū. Con. Ber. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. **B.** In curia romana debēt eē doctores 7 studiū vtriusq; iur. vide. i studiū. §. fi.

Utrq; magister possit scolari' colle ctam imponē ul' exigē. **R.** fm Docti. Si mḡro ānexū ē sufficiēs b̄ficiū uel sufficiēs salariū publicū n̄ licet ei exigere. al' symoniā cōmittēt. q̄a vendēt obsequiū sp̄iale qd̄ ex officio suo tenet facē. ex de symo. nemo. i. q. 3. v̄dētes 7. c. nō solū. s; tñ sponte oblata recipere p̄t. Si v̄o nō sit ānexū tale b̄ficiū uel salariū aut si nō sufficiat ei. p̄t accipere collectā p̄ laborib; suis. ar. iz. q. 2. q. cūq; 7. c. ecclesiasticis. 7. c. caritatē **Et videt̄ Docti.** inuete q; non solū ab ex̄neis s; etiā a clericis ecclie possit exigere. nō tñ d; exigē a paup̄e cū ip̄e potius debeat paup̄i subuenire. S; 7 tal' exactio fm x̄o. nō d; eē coactoria ut q; nisi soluat expellat eos de scolis aut accipiat res eoz. s; pot' inopiā suam eis exponēdo. **Et h̄ oīa fm Docti.** intelligēda sūt si magister ē sufficiēs. Q; si i- sufficiēs ē 7 officiū docēdi assumit nō est ei ex debito puidendū s; sibi culpā i'putet. ff. ad. l. acqf. idē iur. Si v̄o sufficiēs est 7 nō h; p̄uisionē ut dixi etiā si diues ē p̄t a diuitib; licite accipere. q̄a nō tenet eis grat' seruire. **Sad con.** Inno. Ray. 7 Ber. **A.** Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. **B.**

Quid de mḡro q; festū alicui' sancti qd̄ de se colēdū ē nō vult cōcedere ad celebrandū nisi data sibi pecunia? **R.** fm Ray. Symoniā cōmittit. quia

vēdit sp̄iale ad qd̄ tenet. ut i p̄ncipio p̄cedent. §. dicitū ē. **Et p̄ eadē iura et eodē mō si festū nō ē celebrandū ip̄e vult illud festate nec vult legē nisi data pecunia. **A.** Idē si diē nō colēdū ut alicui' minor' sancti cōcedit colēdū pro pecunia. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. **Et subdit.** Si aut' p̄ data pecunia cōcedēt mḡr scolari' aliq; die pro festo cessare a lectiōib; siue vacationē aliquā p̄p̄ recreationē sicut consuevit fieri ab auctozistis turpe lucrū eēt h̄ n̄ eēt symonia. h̄ ibi. S; nō videt̄ rō diuinitatis in h̄ casu a supradictis. **B.****

Doctoris seuitia. s. i. nimis corrigēdo culpe i'putat. q̄a leuis tñ castigatio ei p̄missa ē. ff. locati. l. itē q̄rit. ex d̄ homici. ad audiētiam. 23. q. 5. c. p̄. Quid tenēdū ab auditorib; diuersoz magistroz q; habēt d̄ria opiones. habet. i. opio. **Utrq; act' doctrine sit p̄termittendus p̄p̄ scādalu.** vide. i. scādalu. §. 7. et 8.

Magister 2os. q̄tū ad licētiam docēdi. Quid g; si aliqd̄ exigat uel p̄mittat p̄ licētia docēdi? **R.** fm Docti. Exactū d; testitū 7 p̄missū remitti. ex eo. phibeas. **A.** Al' cipit phibem? **B.** Symonia tñ non cōmittit s; cōmittit exigēs crimē cōmissionis 7 d; oginitatib; 7 officijs 7 b̄ficijs expoliari. ex eo. c. p̄. 7. c. quāto. **A.** Con. Ray. 7 Goff. ut i sū. con. li. p̄. ti. 3. q. 5. **B.**

Quid si ille q; h; p̄tātē docēdi licētiam docēdi ul' legēdi vult legere in p̄p̄a p̄sona. nūqd̄ p̄t alteri licētā denegare? **R.** fm Docti. Nō p̄t eū imp̄vire uel ei denegare etiā si ip̄e sit valde idoneus. ar. ex de offi. archi. c. vlt. **Docenī esset in p̄iudiciū auditoriū.** cū

Que differētia ē int̄ maledictionē
7 blasfemiā. **R.** Scdm̄ q̄rūdā vulga-
te ut in tuscia idē sūt. 7 h̄ etiā p̄bat̄ p
decre. e. f. eo. statum̄. Sed tñ p̄pe lo-
quēdo aliud ē blasfemia q̄n. s. verbis
A. uel int̄t̄iōe. cū etiā sola int̄t̄ione
p̄t̄m̄ cōmittat̄. **Ysa. p. B.** attribuit̄
deo qd̄ ei nō ouenit. uel eo: ut dicit̄ ē
s. blasfemia. **A.** Tercio cū attribuit̄
creature qd̄ appropriatur creatori fm̄
Tho. scda scde. q. 13. arti. p. B. Aliud
maledictio. s. qn̄ aliq̄s īp̄cat̄ uel optat̄
alicui malū siue homini siue deo.

Que pena p̄ferend̄ maledictionē
deū. **R.** Si q̄s d̄cū ul̄ aliquē sanctū
max̄ie beatā v̄ginē talia p̄s̄p̄serit. o3
septē dieb̄ d̄n̄icis p̄ forib̄ eccl̄ie ī ma-
nifesto eē dū missa dicit̄. ita q̄ vltimo
die nec palliū nec calciamenta s̄ corri-
giā circa collū habeat. 7 q̄ septem p̄ce-
dentib̄ ferijs sextis ieiunet in pane 7
aqua. nec ingrediat̄ eccl̄iam. 7 in q̄tib̄
dictor̄ d̄ictū tres reficiat paūpes. 7 si
nō p̄t̄ tres saltē duos ul̄ vnū. 7 si non
p̄t̄ h̄. illud ī penā aliā cōmutet̄. 7 si p̄-
dicta reuenerit debz̄ ei in d̄ici i gressus
eccl̄ie. 7 in obitu o3 carē eccl̄iastica se-
pultura. In sup̄ tales debēt cōdēnari pe-
na p̄cūiaria. e. f. eo. statum̄. Et h̄ oīa
fm̄ **Goff. p. tribūali fūit. Ceterz̄ ī iudi-
cio aīe discretus sacerdos molliet̄ hūc
rigorē. A.** Immo 7 ī foro p̄niali etiā
hic rigor seruād̄ ē p̄terq̄ in cōdēnati-
one p̄ne p̄cūiariae qn̄ blasfemia pub-
lica ē. fm̄ modū tñ positū s. ofensor̄ p̄.
in additione magna. **B.**

Utr̄ liceat maledicē creature irrō-
nali. **R.** Creature irrōnali cōtingit ma-
ledicē qnq; modis. p̄ mō fm̄ q̄ ordiat̄
ad hōiem p̄ modū subuētiōis. s. q̄a p̄
eas subuenit̄ hūane nēcitat̄. Et h̄ mōs
teus homini dixit. Maledicta terra in

opertuo. **A. Gen. 3. B.** ut. s. p̄ etus
sterilitatē hō puniret̄. Et ita etiā ītel-
ligit̄ qd̄ habet̄ **Deut. 28.** Benedicta
horrea tua. maledictū horreū tuū. Sic
7 **Dauid** maledixit mōtes gelboe fm̄
expositionē **Gregi. 2. fm̄ q̄ ordiat̄**
ad hōiem p̄ modū significatiōis. sicut
oīs maledixit ficulnee ī significatio-
nē iudee. **Math. 21. 3. fm̄ q̄ ordiat̄**
ad hōiem p̄ modū cōtinēti. s. loci ul̄ tē-
poris. Et sic **Job** maledixit diei nati-
uitad̄ sue. **Job 3. Et h̄ p̄p̄ diei origi-
nalē** quā nascēdo d̄traxit 7 p̄p̄ pena-
litates inde sequētes. 7 p̄p̄ h̄ etiā po-
test̄ intelligi **Dauid** maledixisse mon-
tibus gelboe 2. **Regi. p. p̄p̄ cedē p̄p̄ q̄**
in eis cōt̄igerat. **P̄d̄ic̄t̄ trib̄ modis**
nō cōp̄erit nec licet homini maledicere
irrōnali creature. nisi forte speciali dei
reuelatiōe. **A. Vel nisi ī his nō intē-
deret odiū creature s̄ detestationē ma-
li culpe ul̄ p̄ne. aū illud **Job 5. Vidi
stultum** firma radice. 7 maledixit pul-
chritudini ei 7 statū. **B. 4. cōtingit** ma-
ledicē irrōnabili reb̄ inq̄tū sūt cre-
ature dei. 7 h̄ est p̄ccatū blasfemie. 5.
p̄t̄ cōtingē maledicē eis fm̄ se cōsīde-
ratis. 7 h̄ ē ociosū 7 vanū 7 p̄ oīs illi-
citū. h̄c sūpra sūt de **Tho. scda scde.**
q. 76.**

Malefactor. Si ma-
lefactor pot̄ fugere uel se defendē. uel
de s. accusat̄. **S. p̄t.**

Maleficiū. oicif̄ ou-
pliciter. **U**no mō qd̄libet fortilegium
de q̄ agit. **C. de male. 7 mathe. p. to. de**
quo etiā multa habēt̄. ī. fortilegium. p̄
totū. 7 de tali maleficio inq̄tū īp̄d̄it
m̄rimoniū h̄etur e. f. de fci. 7 male. 7 s.
unp̄d̄imētū 15. in q̄tuor vltimis. **S.**

Alio mō or̄ maleficiū q̄ d̄cūq; crimen
ut fuerit. rapina. homicidiū. 7 huiusmōi
Dicte etiā q̄ maleficiū q̄n̄ ē nocumē-
tū p̄ter. p̄positū. ut cū iudex p̄ ip̄eritiā
male iudicat ul̄ cū de domo alicui⁹ ali-
qd̄ est eiectū q̄ d̄ nocuit t̄t̄señti b̄. ut
in Insti. d̄ obli. q̄ ex q̄si delicti. in p̄n. 7
protu m. **U**trum maleficium quod ē
fortilegium possit tolli p̄ aliud malefi-
ciū. vide s̄. i. p̄ d̄inētū i. 7. §. fi.

Manumissio

est datio libertatē. Nā q̄ diu
qs̄ in seruitute ē manū 7 pt̄ati sup̄po-
situs ē. manumissus v̄o liberat⁹ est. in
Insti. d̄ liberti. in p̄n. **E**t manumissi vi-
cūtur liberti. de q̄b̄ h̄etur s̄. libert⁹.

Quis p̄t manumittē? **R.** Manumit-
tere p̄t oīs q̄ ē maior. 20. annis. nisi
al̄ nō h̄eat administrationē. ut furiosus
7 p̄digus. **M**inor v̄o. 20. manumittē
int̄ viuos nō p̄t nisi ex cā. 7 tūc si est
maior. i. 7. ānis. C. q̄ manumit. nō p̄t.
l. si m̄or. **A.** cōiūcto. §. fi. in Insti.
ex q̄b̄ cau. māu. licet. **B.** 3. in vltiā
volūtate p̄t. ex q̄ p̄t testari. s. p̄. i. q.
annū. C. q̄ manumit. nō p̄t. **A**uten. s̄
de iure. **A.** al̄ incipit. s̄ hodie. 7 idē
or̄ in occ̄. §. fi. in Insti. **B.** Itē eps
p̄t manumittē seruos eccl̄ie bene me-
ritos. i. z. q. z. si q̄s. **P**ōt etiā alios nō
b̄n̄ meritos dū t̄n̄ det eccl̄ie p̄ vno ou-
os eiusdē meriti 7 peculij. i. z. q. z. eps
q̄ mācipiū. **E**t fm̄ x̄. itelligi d̄z q̄ det
de suis bonis. p̄p̄is. nō te reb̄ eccl̄ie
Itē p̄t manumittē cā miseratiōis. i. z.
q. z. cū redēptor. q̄ d̄ itelligi p̄t de be-
ne meriti. **I**tē abbas nō p̄t manumit-
tere seruū mōasterij nisi d̄ consensu epi
7 monachoꝝ. ois. 54. abbati. nisi sit
ōiā cōsuetudo. ex̄ de his q̄ si. a. pla. ea
nōc̄it. **I**tem seruus cōis pluriū māu-

mitti p̄t ab vno. s̄ d̄z māumissor̄ alii
os seruare indēnes. **A.** **D**oc ē q̄ an̄
māumissionē d̄z p̄ciū iustū date. ul̄ si
recusat̄ recipi d̄z deponē p̄ publicas p̄-
sonas cū sigillo apud eccl̄e factā. ut in
l. de q̄ statū. **B.** C. de cōi ser. ma. l. i.
Et nō q̄ nō valet māumissio i fraudē
creditor̄ facta. C. q̄ ad liber. p̄uo. non
p̄o. **A.** **M**elt⁹. C. q̄ māumit. nō p̄t.
B. l. i. in Insti. ex̄ cau. q. ma. l. i. §. p̄.
A. **I**dē in sū. con. l. i. 3. c. i. 7. q. io. fm̄
Ray. l. 7. d̄olsti. **B.**

Qualiter fieri debeat māumissio?
R. mult̄ modis. Aliq̄n̄ in eccl̄ia sub
aspectu epi 7 plebis. 7 debet de h̄ fieri
scriptura ad cautelā futuri. C. d̄ his q̄
in eccl̄e. ma. l. i. ex̄ de ser. nō ordi. c. p̄.
Itē fit q̄nq; corā iudice. 7 or̄ māumif-
sio vindicte. nā vidicte appellabatur
virga p̄tozia cū qua t̄gebant a p̄toze
illi q̄ māumittebant. **A.** **D**e h̄ in In-
sti. de liberti. §. multis. 7 ibi glo. **B.**
Et si qdē māumissio fiat ad h̄ ut ma-
numissus ordinet̄ d̄z p̄t fieri coram
iudice eccl̄astico q̄ corā seculari. ar.
ex̄ de ser. nō ordi. c. p̄. **I**tē p̄t māumif-
sio fieri in secreto. ut dicat oīs. esto li-
ber. uel int̄ amicos. uel p̄ epistolā. uel
p̄ testamētū uel quālibet vltimā vo-
lūtatem. **I**tē p̄t fieri dieb̄ feriat. **I**tē
tā de die q̄ de nocte. 7 a p̄cedēte p̄ vi-
am. **A.** i. a iudice 7 nō p̄ tribūali se-
tente. ut in textu de q̄ statim. **B.** in
Insti. d̄ liberti. §. mult̄ aut̄. **I**nsup ser-
ui sūt liberti p̄ alios modos q̄ p̄ māu-
missionē. q̄s vid̄. i. serui p̄. §. fi. **P**rin-
ceps q̄q; sola volūtate māumittē p̄t.
C. de cōi ser. ma. cū apud.

Matrimoniu

p̄ cōiter. qd̄ sit m̄rimoniu?
R. Matrimoniu est viti 7 mulieris

diuictio indiuiduā vite consuetudinem
retinēs. 27. q. z. c. p. ex de p̄sup. illud
7 in Insti. de nup. §. 2. **A.** In h. §.
nihil de h. videt dici s̄ in alijs allegat
B. qd Ray. exponēs dicit. Viri 7 mu-
lierz. ga nec vn⁹ vir plures vxores nec
vna plures vitos h̄re p̄t. Cōiūctio. s̄.
aioz 7 m̄rimonialis. Indiuiduā vite
consuetudinē retinēs. h̄ ē q̄ neut̄ absq̄
consensu alteri⁹ p̄t cōiūctiā p̄fiteri uel
ozōni vacare. ut h. i. §. v̄l. in fi. nec se
alteri copulare s̄ sibi inuicē mutuā fi-
dem seruare. 7 debiti redditiōē 7 mu-
tuā inuicē ī necessarijs ut p̄nt subue-
ctiōē p̄bere debēt. Et q̄ d̄r indiuidu-
am x̄. intelligit̄ fm̄ x̄. de m̄rimonio
cōsumato p̄ copulā carnalē. ga an̄ pos-
set separi in casu. ut d̄r s̄. impedimētū
p̄. §. 2. Itē intelligit̄ de m̄rimōio fide-
liū. ga 7 m̄rimoniū infidelīū posset se-
pari. ut s̄. impedimētū 9. p̄ totū. **A.**
Idē ī sū. con. li. 3. ti. z. q. i. vbi ponit̄
7 alie diffinitioēs m̄rimonij q̄ p̄nt re-
duci ad p̄dicta. **B.**

¶ Unde d̄r m̄rimoniū. **R.** fm̄ Ray.
Dicit̄ quasi mater muniū. i. officīū. ga
dat mulieribz eē matres 7 iō magi de-
nomiat̄ a m̄re q̄ a patre. qm̄ ī eo plus
apparet m̄ris officīū q̄ p̄ris. Idē Tho.
2e. 7 Insti. **A.** Idē ī ocā. q. i. in sū.
con. ti. 2. **B.**

¶ Itz m̄rimoniū sit sacramētuz. **R.**
fm̄ Tho. in 4. d̄. 26. Sac̄m̄ ipoztat
remediū s̄ peccatū p̄ sensibilia signa.
7 cū h̄t̄ ueniat̄ in m̄rimonio. int̄ sac̄ra
c̄putat̄. **A.** Et istud remediū est du-
plex. s. curatiuū 7 p̄fuiatiuū. Primū
dat̄ in alijs sacramēd. Secūdu ī sac̄o
m̄rimonij fm̄ 2e. 7 in sū. con. li. 3. ti.
z. q. z. Maḡ autē videt̄ dici sac̄m̄ ex
eo q̄ ē sac̄re rei signuz. i. diuictiois x̄pi

7 ecclie. ad Eph. 5. Et ut p̄t̄ v̄icta. q.
z. **Pe.** addit q̄ diuictio exterior est sa-
cramētū tm̄. cōiūctio v̄o interior aioz
sac̄m̄ 7 res. effect⁹ gr̄e q̄ ibi d̄fert̄ res
7 nō sac̄m̄. 7 ē res p̄m̄o liḡta. Res v̄o
liḡta secūdario ē diuictio x̄pi 7 ecclie.
B. Et forma qdē hui⁹ sacramēti sūt
v̄ba. **A.** siue alia signa. ut ī v̄icta. q. z.
B. quibz consensu m̄rimonialis exp-
mit̄. 7 sicut p̄ntia nō h̄z aliā mām nisi
ip̄os act⁹ sensui subiectos q̄ sunt loco
m̄alis elemēti. sic sac̄m̄ m̄rimonij h̄z
p̄mā ip̄os act⁹. ga p̄ficiat̄ pactū eū⁹
sacramēto ip̄so v̄it̄. Vn̄ ap̄ls Eph. 5.
dicit̄. Sac̄m̄ h̄ magnū x̄.

¶ Qm̄ m̄rimoniū fuit institutū. **R.**
fm̄ Tho. in 4. d̄. 26. M̄rimonij fm̄
q̄ ordinat̄ ad p̄creationem plis q̄ erat
necessaria etiā p̄ctō nō existeret̄ istitu-
tū fuit an̄ p̄ctm̄ Ade ī h̄ q̄ h̄oi mulie-
rem in adiutorij de costa formauit 7
dixit eis. crescite 7 multiplicamini x̄.
Gen. 2. **A.** diuictio. c. p. **B.** Adam
v̄o cū dixit. h̄ nūc os ex ossibz meis x̄.
v̄ba illa p̄tulit a deo inspirat⁹ ut intel-
ligēt̄ m̄rimonij institutiōē a deo fa-
ctam. s̄ fm̄ q̄ m̄rimoniū p̄bet remediū
s̄ v̄uln⁹ p̄cti. sic institutum fuit post
p̄ctm̄ tpe legis n̄e. Sc̄dm̄ autē ideter-
minatiōē p̄lonaz̄ institutiōē habuit
in lege Moysi. Et fm̄ q̄ rep̄ntat̄ cōiū-
ctiōē x̄pi 7 ecclie institutiōē habuit
ī noua lege. 7 fm̄ h̄ ē sac̄m̄ noue legi
h̄ Tho. 7 de p̄mar̄ sc̄da institutiōe. z.
q. z. §. his ita. 7 ex d̄ diuoz. gaudem⁹.

¶ Que sūt cāe institutiōis m̄rimonij.
R. fm̄ Ray. Due sūt p̄ncipales. s. su-
sceptio sobolis educāde ad cultū dei.
Gen. p̄. crescite 7 multiplicamini x̄.
7 vitatio fornicationis. i. Cor. 7. p̄p̄
fornicatiōē vnusq̄sq̄ h̄eat suā vxorē
7 vnaqueq̄ suū vitū. 7 ista cā solū p̄

peccatū exiit. Secundarie vō multa
sūt. ut qnq; pacis reformatio. pulchra
tud. vxor. diuitie. 7 h^o mōi.

Quid tenet m̄imoniu nō factum
cā prolis s̄ p̄p̄t secundarias cās nūc di-
ctas. puta p̄p̄t pulchritudinē diuitias
7 h^o mōi. **R.** s̄m Ray. **Sic.** Sufficit. n.
q; orrahē intēdūt 7 ofentiūt p̄ v̄ba de
p̄nti. 7. q. z. solet q̄ri. Deut. 21. Si vi-
detis mulierē pulchrā ī medio capti-
uorū 7 amaueris eā voluerisq; ī vxorē
hr̄. introduces eā ī domū tuā &c.
Con. Tho. 7° p̄e.

Quot sūt bona m̄imonij? **R.** s̄m
Re. Sūt p̄ncipalit̄ tria. s. fides. p̄les 7
faccā. m̄. 27. q. z. oē. In fide at tēdit̄
ne cū aliō uel cū alijs dimisceat̄. In ple
ut amāter suscipiat̄ 7 religiose educet̄
siue informet̄. In facio ut m̄imoniu
nō sepeur. **A.** Dec fat̄ colligūt̄ ī di-
cto. c. oē. **B.** Licenti fiat̄ intēdū sepa-
rio corp̄alis ut ex cōi ofensu cā orōnif
uel religiōis uel etiā p̄p̄t fornicatiōez
tū m̄imoniu inter fideles postq; rite
tractū 7 cōmātū ē inseparabile ē usq;
ad mortē. 7 p̄dicta tria bona adeo sūt
substantialia diuigio q; cōditio s̄ aliqd
istoz a p̄posita vitiat̄ tractū m̄imonij
et̄ de cōi. ap̄. c. fi. De qua mā plene
habet̄. ī. m̄imoniu 5°. §. p̄.

Utr̄ intētio nō seruādi fidē vitiet
m̄imoniu. **R.** s̄m xv. Si aliqs orrahit
m̄imoniu nō habēs p̄positū seruādi
fidē s̄ adulterandi. nihilomin^o tenet
m̄imoniu. **A.** Con. p̄e. ut ī sū. con.
li. 4°. ti. z. q. 54. **B.** Dū tñ h̄ nō de-
ducat̄ ī pactum. si aut̄ deducatur ī
pactū ut q; liceat adulterari ul̄ q; p̄sti-
tuat vxorē. nō orrahit̄ m̄imoniu. et̄
de cōdi. ap̄. c. fi. De illis vō q; nō h̄nt
intētiōē orrahendi h̄. ī. m̄imoniu
4°. per totū.

Utr̄ intētio nūq; exigēdi debitum
vitiet m̄imoniu. **R.** s̄m xv. Credo q;
s̄hitur m̄imoniu. sicut fuit īnt̄ beataz
v̄ginē 7 Joseph. 7 credo etiā si inten-
dat nō solū nō petē s̄ etiā negare q; te-
neat m̄imoniu; dūmō h̄ non deducat̄
īn pactū q; tūc nō tenēt. **A.** Cū p̄ di-
cto con. p̄e. sed discordat a secūdo vi-
dens q; de bono fidei m̄imōialis ouo
actus sūt. Un^o essential. s. nō negare
diuigi vsū sui corp̄is. 7 intētio opposi-
ta huic m̄imōiu excludit. Alī access-
forius. s. nō exhibē alteri corp̄ suū. 7
intētio huic opposita m̄imōiu nō ex-
cludit. ut ī dca. q. 54. 7 sequētibz.

Utr̄ intētio nō habēdi plem exclu-
dat m̄imoniu. **R.** s̄m p̄e. Si ma intē-
tio prolē euitādi excludit m̄imoniu;
dico maxie si deducatur ī pactū. s̄ tñ i-
tentio nō educādi prolē nō excludit.
A. Con. Dugi. 7 glo. Ray. ut in sum.
con. eo. ti. q. 56. **B.** Silt nec exclu-
dit m̄imoniu desperatio. plis. q; ad-
huc pōt eē m̄imoniu ī remediū. **A.**
Idē in sū. con. ī dca. q. 56. **B.**

Utr̄ intētio ducēdi aliā vxorē ex-
cludat m̄imoniu. **R.** s̄m p̄e. si inten-
dit ducē aliā dimissa ista nō ē m̄imo-
niu. q; 7 s̄m xv. talis v̄ orrahē ad tē-
pus. 7. q. z. solet q̄ri. **A.** Et ibi patz
q; p̄p̄t h̄ isto casu m̄imoniu nō valet.
Nec obstat q; iudei orrahūt cū p̄posi-
to diuertēdi qñ voluerūt p̄libellū te-
pudij. q; h̄ nō deducūt ī pactū q; uis
ex vi cōstitutiōis uel cōsuetudis usq; etiā
sola volūtate mutata postea diuertāt
sicut 7 de eo qui mutata volūtate in-
trat religiōē s̄m p̄e. 7 in sū. con. eo.
ti. q. 57. **B.** Si vō ista retēta nihilo-
min^o cū ipsa erit m̄imōiu. **A.** Idem
in dca. q. 57. **B.**

Utr̄ inter beatā virgine; 7 Joseph
v 3

fuerit pfectū m̄rimoniū. **R.** fm **Se.** i. 4. ois. 30. Duplex ē pfectio m̄rimōn̄. vna q̄tū ad esse. q̄ qdē fit p cōsensum v̄bis de p̄nti exp̄sū. 7 tali pfectiōe matrimoniuꝝ illud pfectū fuit. Alia pfectio q̄tū ad opationē. 7 sic nō fuit pfectū. q̄a act⁹ p̄p̄i⁹ m̄rimoniū est carnalis copula. in quā ut ibidē dicit **Tho.** v̄go nō cōsensit explicite s̄ implicite a deo certificata. **A.** .i. si fuisset certificata. ut p̄ ex sequētib⁹. **B.** Et sic v̄ginitatē suā deo cōmississe ī libro sn̄iaz or̄.

Que d̄ia est in m̄rimoniū legitimū 7 ratū? **R.** fm **Ray.** M̄rimoniū legitimū 7 nō ratū est qd̄ legali t̄m̄ īstututiōe uel puincie morib⁹ in̄ fideles d̄bitur. qd̄ ideo d̄r nō ratū q̄a sine fide fit. **In Aug⁹.** M̄d̄ est ratū cōiugiuꝝ qd̄ sine deo ē. Ratū v̄o 7 nō legitimū est qd̄ in̄ fideles 7 legitīas p̄sonas. s̄ sine legitīa solēnitatē d̄bit. **Dec** dist̄ctio p̄bat. 28. q. i. §. Itē illud. 7 ex̄ de diu. 2. quāto. 7. c. gaudem⁹.

Quis est effect⁹ m̄rimoniū? **R.** fm **Ray.** Effectus ē q̄ ex̄q̄ semel ē coniugiuꝝ in̄ aliq̄s fideles. nūq̄ definit esse. etiā si alter efficiat h̄eticus 32. q. 7. c. p̄. et 2. ex̄ de diu. 2. c. quāto. **Dec** maritus p̄t̄ dimitte vxorem siue efficiat ceca siue leprosa ul' aliqd̄ tale. nec vxō vitū. 32. q. 5. bonēdus. 7. c. si vxorez. nisi t̄m̄ cā fornicatiōis. 7 tūc si dimittat maneat sine cōiuge uel reconciliet vxori. 32. q. i. dixit d̄ns. Itē alius effectus ē. q̄a mulier p̄t̄atē sui corp̄is non h̄; sed vir. 7 vir p̄t̄atē sui corp̄is non h̄; sed mulier. 7 iō p̄ copulā carnalez nec religionē p̄t̄ alī eligere iuito alio nec cōtinētīa p̄fiteri. 32. q. 5. c. p̄. 2. 3. et 4. **Est** 7 ali⁹ effect⁹. q̄a vir cōpellēdus ē reddere debitū vxori l; nūq̄ cognouerit eā 7 eo: nō obstante supue-

niēte affinitate. ex̄ de eo q̄ cog. cō. 17. sue discretione. 7. c. tue. Ille t̄m̄ cōiuḡ q̄ de ip̄a affinitatē ē innocēs monēd⁹ est q̄ cōtineat. qd̄ si nolit tūc nocēs tenetur ei debitū petitiū reddē s̄ exigere nūq̄ p̄t̄. **A.** ut p̄ in alleg. iurib⁹. et v̄; reddi cū timore. ut i. c. tue. **B.** Itē v̄n⁹ cōiugū sine cōsensu alteri⁹ nō p̄t̄ ozare. intellige ozōne p̄uata 7 tā lōga q̄ eēt īpeditiua debiti cōiugal̄is. **Dec** de ozōne solēni ut misse t̄pe a canōib⁹ diffinito. de cōse. ois. 2. ois h̄o. et. 32. q. 2. quos deus. **A.** 7 de cōse. ois. i. oēs fideles. 7. c. missas. **B.**

Matrimoniū 2.

Quis possit cōtrahere. Et p̄ qdē v̄tz puer possit cōtrahē. **R.** fm **Ray.** Etas apta in puero est annoz. 14. 7 in puella. iz. ex̄ d̄ de sp̄o. impu. ip̄uberes. 7. c. cōtinebat. 7 si añ cōtrahūt non ē m̄rimoniū. ut h̄ēs s̄. ī pedimētū i; §. p̄t̄. **A.** nisi eēt p̄ximī pubertati. et ita q̄ malicia suppleret etatez. ex̄ de sp̄on. ip̄u. de illis. **Con.** **Tho.** 7 **Se.** ut in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 19. **B.**

Utz furiosus possit d̄here. **R.** furiosus uel insan⁹ vicēdo v̄ba m̄rimoniū efficiētia nō p̄p̄i h̄ cōtrahit. quia aīo cōsentire non p̄t̄. 32. q. 7. neq̄ furiosus. **Intelligēdū** q̄ diu ē in furore. nā si h̄cat lucida inualla cōtrahē potest. ar. 3. q. 9. indicas. 7. q. i. q̄uis tr̄ste. **A.** Idem in sū. con. eo. ti. q. 26. fm **Ray.** **B.**

Utz ebri⁹ possit cōtrahē. **R.** fm **Ray.** Si ita ebri⁹ sit q̄ nescit quid agat non p̄t̄. sicut 7 d̄ furioso dictū est. nisi qd̄ fecit in ebrietate ratū habuit postea. **Q** si ebrietas nō sit tanta q̄ vsū rōnis auferat cōtrahē p̄t̄. sicut 7 dictū ē s̄. ebrietas. §. 5. **A.** Idem in sū. con. eo.

ti. q. 27. 7 se. B

Quid absentes possint p. pcuratorē contrahē m̄rimōiū! R. Pnt sicut Ysaac cū Rebecca. 32. q. 2. §. cū dicit. Sed nō ē idoneus pcurator nisi sup h̄ h̄at speciale mādatū. nec pōt aliū h̄stituire nisi sit ei specialit̄ commissū. 7 si fuerit reuocat̄ anteq̄ contraxerit lic; tā ille q̄ illa cū qua contraxit h̄ ignoraueit tñ nō tenet m̄rimoniū p̄ ea contractuz. eē de pcurator. li. 6.

Multi sūt q̄ nō pnt contrahē ppt̄ ipe dimēta q̄ sūt inf̄ eos. Vide. i. ipe dimēta p̄ cum oib; .c. se. An leprosus possit contrahē. vide s̄. leprosus. §. p̄. A. Aduertēdū etiā q̄ editū de m̄rimōio cōtrahēdo or̄ phibitōiū. i. q̄ oī q̄ nō p̄ h̄bet d̄hē pōt. eē de spon. cū apud. ut nōc̄ i. lū. con. eo. ti. q. 26. fm Ray. B

Sed nūqd absentes pnt cōtrahē p̄ solas l̄ras! R. fm Ray. Si ille uel illa cui mittit̄ nulli exp̄mit̄ osensū suum credo sine p̄iudicio q̄ q̄tūcūq; osenti at nō est m̄rimōiū. s̄ tūc demū erit qñ notificauerit siue significando h̄ illi q̄ mittit̄ l̄ras siue alij dicēdo. A. Doc videt̄ pot̄ fuisse dictū glo. Ray. ut patz̄ in lū. con. eo. ti. q. 31. Rō aut̄ ē ut 7 ibi colligit̄. q̄ ad m̄rimoniū osensus nō sufficit nisi fuerit ad extra exp̄ssus. fa cit̄ eē de spon. cū apud. B. Utz̄ qui cū vna contraxit sp̄salia possit d̄hē m̄rimoniū cū alia. vide. i. sp̄salia. §. 8.

Matrimoniū 3.

Quō contrahit̄. Et quē p̄ utrū p̄cōsensū contrahat̄ m̄rimoniū. R. fm Ray. Exq̄ vir osentit̄ p̄ vba de p̄nti i muliere 7 illa in virū dicēdo. accipio te in meā. 7 accipio te in meū. uel cōsentio in te tāq; in vxore; seu alia eq̄pollētia vba. statū est m̄rimoniū. etiā

si consensus nō exp̄matur v̄bis uel signis in his q̄ nō pnt̄ dicē ut mut̄. uel nō audite ut surd̄. Bine osensu vero quecūq; alia dicant̄ uel fiāt etiā si inueniat carnalis copula nō ē m̄rimōiū ex te sp̄s. duo. tuas. 7. c. dudū. 7 eē de spon. si inter. 7. c. cū apud. 7 vid̄ se. §.

Sz̄ utz̄ ip̄a v̄ba sint nccia. R. fm p̄e. sicut dicit̄ mgr̄ fniaz. Nō solū osensus iterior facit m̄rimoniū. s̄ requirit̄ exp̄ssio v̄boz. q̄a sac̄m res sensibilis est 7 in eo requirit̄ signū exteri⁹ exp̄ssū. Exp̄ssio aut̄ h̄ cōueniēt̄ sit p̄ vba de p̄nti. A. Ideo in valētib; loq̄ nccia sūt v̄ba. eē de spon. c. tue fraternitatis fm Ray. 7 ut nōc̄ in sū. con. eo. ti. q. 3. B. Sed 7 pōt fieri p̄ aliū modū ut p̄ l̄ras absentiiū. ut dictū ē s̄. m̄rimōiū; z. §. p̄t. uel p̄ euidētia signa p̄ritium nō valētiū loq̄. ut i p̄cedēti. §. ocm̄ ē.

Quid si qs̄ dicat. volo te de cetero h̄re in vxorem. uel volo q̄ tu sis mea vxor̄ seu te eē vxorē meā. nūqd d̄hēt̄ m̄rimoniū! R. fm xx. In talib; recurrendū est ad int̄tione d̄hentiū 7 fm eā iudicādū. Q. si de int̄tione cōstare nō possit vere nec p̄sūptiue. dicēdū q̄ qñ h̄ verbū volo coniūgit̄ infinitiuo verbi subst̄atiui ut eē. ul̄ vbi nō significandū actū s̄ relationem ut h̄re seu tenere. A. Quia in his videt̄ qdam relatio mariti ad vxorē 7 eo; q̄ nō pōt de iure aliq̄ teneri p̄ vxore nisi ipe teneat̄ p̄o marito 7 eo; B. Tunc p̄ h̄ v̄bū volo pot̄ o; exp̄mi volūtas cōcomitās q; p̄cedēs. vñ p̄dicta v̄ba p̄ sumēdū ē m̄rimoniū eē d̄ctum. eē de spon. ex pte. p̄sertim qñ p̄cessit̄ introgatio. ut vis me h̄re; 7 adhuc exp̄ssi⁹ est si addit̄ dicēs. de cetero volo. Sec⁹ aut̄ eēt̄ si h̄ v̄bū volo iungere cū infinitiuo significāte aliq̄e actū. A. 8.

simplicē absq; relatiōe ut in exēplis q̄
subiūgāt. **B** Tūc enī videt̄ exp̄me
volūtātē p̄cedētē poti⁹ q̄ comitantē
ut cū dicit̄. volo bibere volo comedē.
7 ita si dicat̄. volo te accipe. **A** Nam
aligs pōt etiā de iure velle aliquā acci
pere 7 illa nō euz. 7 sic hic est simplex
actus sine relatiōe. **B** uel in te ofen
tite tāq; in meā nō erit m̄rimoniū. **A**

Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. 7 se. B
Quid si dicat vir. p̄mitto q; sp̄ pui
debo tibi sicut vxori 7 illa sibi respon
det. **R**° fm **Hosti.** Nisi aliud p̄stent
p̄ m̄rimonio iudicabo. ar. ex̄ de spon.
ex l̄ris. 7 ex̄ de iure iud. quē admodū.
p̄ r̄no. in p̄n. **A** **Idē in sū. con. eo. ti.**
q. 6. B

Quid si dicat vir. p̄mitto q; nō di
mittā te p̄ meliori uel peiori. **R**° fm
Hosti. idē qd̄ ī supiori p̄xiō. **S.** oīctuz
est. **N**ā in talib; dubijs ē p̄ m̄rimōio
iudicādū. ex̄ de sen. 7 de iudi. c. fi. ex̄ d̄
testi. lic; ex quadā. **A** **Idē in sū. con.**
eo. ti. q. 7. Et addit̄. Idem si dicat q;.
vis uel placet tibi talis. 7 ipsa t̄ndet.
volo uel placet. **B** Tūc fm̄ oīciam in
tentiōi eoz ē stādū. **A** **Hoc** vez ē si
illud cōt̄gat sine alioz p̄iudicio ul̄ scā
ualo. al̄ etiā in foro oīcie standū ē cōi
significatiōi oīboz seu iur̄ interpretatio
ni. ut in. c. ex l̄ris. p̄. ex̄ de spon. **B**

Quid de illis q; p̄ oīatā fidē de con
trahēdo dicūt. bibam⁹ noīe m̄rimōij
uel osculemur nos iucez. nūqd̄ d̄bit̄
m̄rimoniū. **R**° fm̄ **x̄o.** Credo q; non.
nisi h̄ agēdo voluerit recedē a sp̄sali
bus de futuro 7 contrahē de p̄nti. **N**am
q; dicūt noīe m̄rimōij intelligēdū ē s̄
hēdi poti⁹ q̄ contracti cū an̄ actū n̄ sit d̄
m̄rimōio s̄ de sponsalib;. **A** **N**isi de
s̄ria intētiōe ofter saltē p̄ certa iudicia
fm̄ eūdē. ut in sū. con. eo. ti. q. 8. **B**

Quid si nihil actū sit de sp̄sali bus
s̄ simplr̄ utiq; dicit̄ oīcta oība 7 sequit̄
osculū de cōi ofensu. **R**° fm̄ **x̄o.** Cre
do q; si contrahētes p̄ h̄ intēdebāt con
trahere contractū ē. **A** **Ad** iudicādū aut̄ d̄ in
tentiōe recurrēdū ē ad circūstantias
oīboz p̄cedētū 7 subsequētū 7 huius
modi iudicia. **Q** si nulla appareāt nō
credo q; sit m̄rimoniū iudicādū. 7 p̄
serti si vterq; uel alī negat se intētiōez
habuisse contrahēdi. aut si alter ad sc̄da
vota trāsierit. **Con. Hosti.** **A** Idem
in sū. con. eo. ti. q. 9. **B**

Quis sit oī sensus ille q; requirit̄ ī ma
trimōio. **R**° fm̄ **Ray.** intelligit̄ de cō
sensu m̄rimonialis societatis. p̄pt̄ quē
sequit̄ q; eos oportet cohabitare. non
aut̄ intelligit̄ p̄ncipalit̄ de cōsensu co
habitatiōis. q̄ tūc int̄ f̄tēm 7 foroz
eēt m̄rimoniū. nec etiā de ofensu ī car
nalē copulā. q̄ tūc int̄ **Mariam** 7 **Jo**
seph nō fuisse m̄rimoniū. de q; dictuz
est s̄. m̄rimoniū p̄. **S.** an̄ p̄t. **Vn̄ Tho.**
in 4. oīf. z. d. oīc. q; iste ofensus nō est
in carnalē copulā explicite s̄ implicite.
q̄ ī oīugali societate implicat̄ mutua
potestas cōionis nō t̄m̄ t̄tū s̄ etiā cor
porū. **A** **Con. Pe.** ut ī sū. con. eo. ti.
q. 12. **Et** qd̄ d̄ de cōione t̄tū intelligit̄
q; ad nccioz subuētionē 7 nō q; ad
alia bona. cū nullo iure caueat. **B**

Quē ofensus ad tēp⁹ faciat m̄rimo
niū. **R**° fm̄ **Pe.** Cum inseparabilitas sit
essentialis m̄rimonio ut in oīfinitōe
eius ponit̄. iō ad m̄rimōiū requirit̄ con
sensus ad inseparabilitatē. 7 si sit ad tē
pus nō facit m̄rimoniū. z. q. z. solet
queri. ex̄ de con. appo. c. vld. **A** **Idē**
in sū. con. eo. ti. q. 13. **B**

Pone q; qdā in p̄ntia pluri⁹ foroz
dicat eis. p̄mitto vobis q; vnā ex vo
bis vucā ī vxorē. 7 oēs t̄ndēt. placet.

postea cognoscit vnā. nūqd ē mīrimo-
niū! **R.** **Fm** Dostri. **Sic**. quia ipo facto
sentit. ar. **ex** d appella. dilecti. 7. c. ut
nostri. **A.** **I**de i sū. con. eo. ti. q. 18.
Aduertēdi autē fm **Se.** 7 i sū. con. eo.
ti. q. 10. q. in his q sunt alieni iu d suffi-
cit ad mīrimoniū etiā tacit^o cōsensus
tūc exp̄ssus v̄bis eoz in quoz sūt po-
testate. ut p̄ i filio seu filiafa. 32. q. 2.
honorat. **Con.** **Tho.** 7 **Inno.** 7 h̄ clare
h̄t in. c. si infantes. **ex** d̄ despon. impu.
li. 6. **Glo.** etiā Ray. **oic.** **Quid** si vir
dicat. accipio te in meā vxore 7 mul-
ter nihil t̄ndet. nūqd est mīrimoniū! 7
R. **ndet** q̄ v̄ba in mīrimōio nō sunt de
substantia mīrimoniū sicut i baptismo
7 eucharistia. v̄ba t̄n aut nur^o aut alia
indicia sūt necessaria ad h̄ ut cōfiter ec-
clesie de mīrimōiali cōsensu. v̄n si puel-
la loq̄ verecūdat 7 t̄n patit se subatta-
ri p̄ annuli imissionē. uel patit se dota-
ri. ap̄ta taciturnitate 7 paciētia consen-
sus **ex** p̄mit̄ q̄uis lingua taceat **Fm**
Dugl. **Et** **Tho.** etiā **oic** sufficē in h̄ cāu
q̄ nō d̄dicat. **Si** aut nulla alia sint in-
dicia de cōsensu **ex** **oic** glo. eius. **Non**
credo q̄ p̄sumēdū sit p̄ mīrimōio p̄p̄t
illa t̄n. **Dostri.** q̄q̄ **oic** q̄ solū cōsensum
requit ecclia q̄ ad eētā mīrimōij. ver-
ba aut̄ requit ad h̄ ut cōsensus p̄betur.
q̄ si t̄ficiat sufficē debēt signa etiā in
loquēte. **Dicit** etiā q̄ si scribāt volūta-
tē suā sine v̄bis videt̄ etiā sufficē. **B**
Quid si omitāt cōsuetē solēnitates
7 fiat mīrimoniū clādestīne siue occul-
te! **R.** **Fm** Ray. **In** h̄ cāu non p̄sumit̄
diuigiū s̄ adulteriū siue fornicatio. 30.
q. 7. aliter. **Nō** t̄n intelligas qn possit
eē verū mīrimōiū. s̄ canon loq̄t **Fm** il-
lud q̄d ecclia p̄sumit. **A.** **Vel** q̄a etiā
nō **oic** legitimū q̄ ad honestatē **Fm** eū-
dem Ray. 7 in sū. con. eo. ti. q. 78. **B**

Addit **Se.** dicens q̄ cōsensus clādesti-
nus duplex eē p̄t. **Vn** q̄ q̄uis fiat si-
ne solēnitare eccliaistica 7 publica. sit
t̄n in p̄sentia testiū. 7 talis cōsensus fa-
cit mīrimoniū 7 verū; 7 p̄sūptū. **Al**
q̄ sit sine p̄ntia testiū. 7 talis q̄uis fa-
ciat mīrimoniū verū; nō t̄n facit p̄sū-
ptū. **Vn** cōsulendū est talibz. **A.** **Dec**
fuit dictū Ray. i sū. con. ocā. q. 78. **B**
q̄ de nouo 7 publice cōtrahāt 7 faciāt
p̄ntiam q̄a scādaliq̄auerūt eccliam. 7 p̄
dicti certe exposuerūt se nō paruo pe-
riculo. nā posset alter alterū; oimittē
qn vellet 7 de facto cū alio uel alia cō-
trahē 7 sic in adulterio manē. q̄a non
posset p̄bari p̄mā mīrimoniū. **Idem**
Dostri.

Matrimōiū iūq̄
si fiat cōtra intētionē; **Et** quā-
p̄mo. si q̄ d̄hūt v̄bo s̄ diffētiūt aīo. nū-
qd sit mīrimoniū! **R.** **Fm** x̄o. **Si** v̄tq̄
uel alter aīo dissentiat nō ē mīrimōiū;
Si t̄n de v̄bo cōstiterit. ecclia cōpelleret
eos simul eē. cū de intētiōe cōstare nō
possit. vnde nec crederet̄ eis si dicāt se
nō intēdisse. q̄a 7 glibet sic posset dicē
7 separenf. **Si** t̄n signis euidentibz ap-
pareat de simulatiōe ecclia nō iudica-
bit mīrimoniū eē. uel alijs v̄bis stabit
q̄li vere dicta sint. **Idem** **Tho.** 7 **Se.** i
4. **oic.** 28. **A.** **Dec** pat̄i fuerūt dicta
Ray. 7 prim̄ p̄allegatoz coctoꝝ 7 etiā
Al. ut in sū. con. li. 4. ti. 2. q. 14. **B**
Quid si ille q̄ cōtrahit sp̄salia uel
etiā cōtrahit v̄bo de p̄nti. 7 nō h̄z intē-
tionē cōtrahēdi s̄ extorquēdi carnalē
copulā. t̄ndē cognoscit eam. nūqd ē
mīrimoniū! **R.** **P̄sumi.** p̄ mīrimōio
debet. ut nōtur **ex** de sp̄o. tua. 7 ita iu-
dicaret̄ in foro iudiciali s̄ in foro p̄ntē
si ille non p̄posuit eam ducē nec vnq̄

consensit in eam non videtur ex illo facto matrimonio
iudicari. quoniam ex altera parte dolus
affuit et defuit omnino consensus sine quo neque
unt cetera sedus efficaciter coniugale. ut in di
cto. c. tua. Idem **Tho. 2° pe. 7 Al.** Et ad
dit quod illa ex parte cui non est dolo excusata
a peccato. sed deceptor si veram vult facere
penitentiam necesse habet illam sine fictione ducere
quod in eo est. **A.** nisi inter se detraherit
cum alia. quia tenet matrimonium cum secunda si
casu secundum hoc. coiter. id est quidam dixerit.
ut in super. con. eo. ti. q. 15. **B.** vel dare
ei virum sibi convenientem aut alii sibi satisfacere.
**Addit tamen Tho. 2° ad h^o tenet si
vir sit equalis conditionis cum illa. **A.** et mul
to plus si inferioris secundum eundem. ut in super.
con. eo. ti. q. 14. **B.** Nam si sit multo
melior conditionis vel aliud signum euen
dens fraudis apparuerit potest probabile pro
sumi quod sponsa non fuerit decepta sed se de
cipi sinxerit. et tunc non tenet ad predictam
ut quidam dicunt. **A.** Hoc tenet **Al.** ad
dit. Item si vir sit melior fortitudo non ob
stat quoniam tenet eam ducere et in eam consenti
re. ut in deca. q. 14. **B.** Si sem casum
habet luxuria. §. 2°.**

Quid si talis prestet coram pluribus
quod quicquid facit non facit animo contrahendi. et
postea verbo contraxit et cognovit car
naliter. nunquid iudicabitur matrimonium? **R.**
secundum hoc. Sic. quia recurritur ad eundem in
telligentiam verborum. et quia interpretatio faci
enda est contra eum quod dolum adhibuit. et quia
quis prestationem prebet. potuit tamen pro ea
voluntatem mutare. **A.** Con. Hosti.
ut in super. con. eo. ti. q. 17. Et hoc intelligere
omnino est quoniam quod dolo fecit. prestationem.
quia tunc fiet ut in precedenti. §. videtur est. Se
cus si fecit ob iustam causam forte ad eum
tandem scandalum. nec fuit secuta carnalis
copula. quia tunc non est matrimonium per defici
entem consensum. nec iste ad aliquid tenet

cum non fuerit in dolo. ut patet in deca. q. 17.
Al. dicit quod quoniam quod contrahendo matrimonium
vel sponsalia animo decipiendi tamen utitur ver
bis consueti dicendo. accipio vel accipiam
te in uxorem. et sequitur postea carnalis
copula animo fornicandi sed hoc modo presumptum
matrimonium non admittit probatio in con
trarium. est de spon. is. cui. Quoniam autem talis
contrahens non utitur forma consueta verborum.
sed dicit mutato suo nomine. Iohes ut per
desponsat te. sicut contrahit in casu. c. tua
nos. est de sponsa. tunc sed hoc modo presumptum
matrimonium propter carnalem copulam suble
cutam admitti potest probatio in contrarium ad pro
bandum fraudem. id est difficile sit eam probare.
quia probata pronuntiabit nullum fuisse ma
trimonium et poterit ad secunda vota transi
re. Nec negatur in illo. c. tua nos. quod
fraude hoc modo consistere non possit. sed videtur
tamen. Qualiter tibi constiterit non videtur.
et non qualiter consistere potuerit. sed ille. Item
tamen fraudulenter tenet sicut per eum videtur
in. §. precedenti. **B.**

Matrimonium v^o

S. sub conditione. Queritur ergo
utrum matrimonium factum sub conditione te
neatur? **R.** Distinguendum est de conditioni
bus. Nam quaedam sunt conditiones generales. quod
sepe debet intelligi. ut quas ponit beatus
Iacobus. **A.** c. 4. **B.** ut si deus volue
rit. et si vixerim. et hec nullum contractum
suspendunt. Quaedam vero sunt conditiones de
his que in matrimonio sunt omnino necessarie
et aliter impediret matrimonium. ut si es christi
ana. aut non es affinis. consanguinea. et
hoc modo. Et iste etiam conditiones intelligi
debent apposite. nec vitiant contractum.
Tertia est aliquid conditio de futuro ne
cessaria. sicut solem oziri cras. Unde si di
cas. Contrahit tecum si sol ozier cras. con
tractum est matrimonium. ut posuit **Tho.** in

q. ois. 29. ga talia futura iam sūt pre-
sentia in causis suis. Quarta ē condi-
tio cōtingēs 7 honesta que potest ap-
poni 7 nō apponi. ut si pater meus vo-
luerit. aut si dederis mihi cētā. hęc si
apponatur suspendit m̄rimoniū vsq;
in euētū cōditionis. **A.** etiā si fuerit cō-
tractū p v̄ba de presenti cū additiōe ali-
cui⁹ v̄ctaz conditionū. ut in .c. super
eo. e. de cōdi. appo. **B.** nisi interim
consensus de presenti uel carnalis copu-
la fuerit subsecuta. eo q̄ tales vident̄
recessisse a cōditione. e. de cōdi. appo. de
illis. 7. c. sup eo. 7. c. p tuas. Quia est
cōditio inhonestā s̄ tñ non est contra
substantiā m̄rimoniū. ut si futurum fe-
ceris ul si hominē interfeceris. hęc si ap-
ponatur debet haberi p nō adiecta. et
tenet sponsalia. siue etiā m̄rimoniū.
e. de cōdi. appo. c. vld. 7 fm q̄ notat̄
ibidē. **A.** .s. in tex. vbi h̄ date dicit̄.
B. Idē intelligi debet d cōditione im-
possibili. s. q̄ habet̄ p nō adiecta. ut si
digno celū tetigeris. Sexta est cōditio
inhonestā 7 contra substantiā 7 contra
bona m̄rimoniū. ut si dicat̄. Contraho
tecū si generationē prolis euites. ga h̄
est cōtra bonū prolis. uel donec inue-
niā aliā digniorē. ga hoc ē cōtra sub-
stantiā insepabilitatē. uel si p questu
te adulterādū tradis 7 hoc ē cōtra bo-
nū fidei. 7 tales cōditiones si apponant̄
nihil agūt. **A.** .s. ga annullant m̄rimo-
niū. ut i iurib; de quib; statū **B.** .zz.
q. 4. inter cetera. 32. q. 2. aliquādo. 7
c. solet queri. e. de cōdi. appo. c. vld. **Si**
tñ postea talis cōditio remittat̄ 7 seq̄t̄
carnalis copula iudicabit̄ p m̄rimōio
Et si tñ vn⁹ dīgū ponit talē cōditio-
nem 7 alter cōtradicit uel tacet iudica-
bitur p m̄rimonio. ut in dō. c. aliqñ.
P̄dicta assumpta sūt de Ray. Tho.

Inno. 7 Hosti. **A.** Idē in sū. con. li.
4. ti. 4. q. 15. 7 addit̄ fm glo. Ray. q̄
si m̄rimoniū contrahit̄ sub cōditione que
de necessitate eueniet. ut si dicat̄. Con-
traho tecū si sol erit in cancto ī estate.
credo q̄ nō est m̄rimoniū in instanti
anteq̄ extet cōditio. Et si in medio tē-
pore cōtrahēt cū alia teneret m̄rimo-
niū. sicut notauit Jo. p. c. fraternitatē.
e. de frigi. 7 male. Con. Ber. Pe. etiaz
dicit q̄ q̄cūq; cōsensus exprimat̄ p v̄ba
de p̄nti 7 sub cōditione futura q̄ tunc
idem iudiciū ē qd̄ de cōsensu p verba
de futuro. Con. Inno. 7 Hosti. Qñ g
cōditio futura est necessaria. ut con-
trahā tecū si sol orietur cras. cōditio
p impleta haberet̄ 7 cōtrahūtur spon-
salia 7 nō m̄rimoniū. ut ibi. **B.** De
cōditionib; spōsaliū vide. i. sponsalia
§. fi.

Quid si quis significauit patri ab-
senti q̄ contraxit tale m̄rimoniū sub cō-
ditione si ipsi patri placuerit. 7 anteq̄
pater cōsentiat penitet. sed pater cōsen-
tit. nūqd̄ erit m̄rimoniū? **R.** fm xv.
Dicendū q̄ nō. ga nō videt̄ q̄ debeat
dici cōsensus nisi doret̄ quouiq; pater
cōsentiat. Tñ anteq̄ trāseat ad secūda
vota debet cōpelli siue induci ut illam
recipiat ex q̄ semel in eā cōsenserit sub
cōditione que extitit. at. e. de spō. im-
pate. de illis. Idem Hosti. 7 Ber. **A.**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. **B.**

Quid si qs̄ contrahat spōsalia sub hac
cōditione si pmiserit coitu; **R.** fm xv.
Si cōditio illa intelligit̄ d̄ coitu; fornicari-
o. p nō adiecta deb; h̄ri cū sit turpis
e. de cōdi. appo. c. fi. 7 sic erit p m̄rimo-
nio iudicādū. **A.** .s. ga in pmo coitu
iudicat̄ m̄rimoniū p̄sup̄tū. Post̄ enī
videt̄ hortatio. i. q̄ pmittat̄ eū tē secū
habere. aut modus aut causa. q̄ veri

nois conditio fm eū. x. ut in sū. con. eo. ti. q. 19. **B**. Et multo forti⁹ si intelligat de coitu legitimo 7 maritali. 7 eodē mō si dixerit. **Cōtrahā tecum si vnq̄ contraxero si pmiseris x̄.** **A**. s. tecū coire. ut idē sit in hoc casu qd̄ in p̄cedēti lz sit adiectū si vnq̄ dixerit. **B**. **Q**uid si dicā accipiā te uel accipio si inueniā te virginē. postea sequatur coitus nec inuenit virgo? **R̄** fm Inno. **Ber.** 7 **Dosti.** **I**udiciū est p̄ m̄rimonio sicut in p̄cedenti. **S.** Et addit **Dosti.** q̄ lz sic oporteat iudicari i foro iudicij. p̄pter hoc q̄ nō p̄nt h̄ri alie p̄batiōes. tñ in iudicio aie non est m̄rimoniū. eū de condi. appo. de illis. 7. c. super eo. 7. c. p̄ tuas. **Itā** 7 bene est q̄ mulier que in fraudē mentita fuit recepta p̄maneat 7 viro subueniat qui forte intēdit bigamiā vitare. **A**. Et sic additio fuit honesta licz actus inhonestus fm eūdē **Dosti.** 7 i sū. con. eo. ti. q. 20. Et sic si p̄bati possit p̄ confessionē p̄p̄riā uel al̄ q̄ non fuerit virgo. etiam in foro iudiciali non tenet matrimonii. **B**.

Que differētia est int̄ contrahē m̄rimoniū sub additione 7 contrahē sub modo? **R̄** fm x̄. **G**eneralit̄ sciendū q̄ cōtract⁹ q̄ nō fit absolute 7 libere p̄t eē aliqñ sub additiōe. ut dono uel vendo tibi hoc si hoc feceris uel si hoc fuerit. **I**tē p̄t eē sub modo. ut si dicat. dono uel vendo ut facias hoc uel illud. alioquin reuocet quod donauit ul̄ v̄didit. **I**tē p̄t esse cū appositione cause. ut si dicat. ga hoc 7 hoc est siue fuit. Et cōditio q̄dem fit p̄ si. modus p̄ ut. causa p̄ quia. uel? **S**ciō q̄ ut mod⁹ ē. si cōditio. quia causa. Et si q̄dem contractus fiet sub additiōe nō tenet nisi existēte cōditione. sicut 7 de m̄rimonio dictū

est s̄. i. p̄. s̄. v̄. 4. **S**i v̄o fiat sub modo statū tenet. s̄ si nō seruat modus poterit reuocari. **C**redo q̄ q̄ lz m̄rimoniū siue sp̄salia possint cōtrahi sub cōditione non tñ sub modo. ita q̄ illo modo nō seruato dissoluat m̄rimoniū sicut fit in alijs cōtractib⁹. q̄a m̄rimoniū rite factū nō dissoluit. **A**. nec etiam sp̄salia. ut in sū. con. eo. ti. q. 22. vbi hec notant. **E**t d̄ fm eūdē x̄. q̄ ex quo semel cōtracta sūt m̄rimonia uel sp̄salia itaq̄ teneat ipso iure. nō p̄nt reuocari seu dissolui p̄ modū non existentē siue pactū. **S**. **M**atrimonii v̄o factū ex causa tenet siue cā sit vera siue falsa. ut cōtraho tecū ga diues es. uel ga fecisti sic. nisi qñ falsa causa cōtineret in se aliq̄d impedimētū. ut cōtraho tecū ga libera es. 7 non eēt. **A** scdm̄ distinctionē positam s̄. impedimentū 2. 7. 3. **B**.

Quid si dicat. Accipiā te in vxore; uel dabo tibi centū. **A**. si pmiserit uel ut pmittas me coire tecū. ista enī sunt de casu isto. ut p̄ in sū. con. eo. ti. q. 23. **B**. 7 sequat carnalē copulā. nūq̄d p̄sumet p̄ m̄rimonio? **R̄** fm x̄. **N**ō credo. **Itā** cū ille q̄ sic dixit h̄eat optionē; q̄ liberare se possit vtrūlibet faciendo. nō credo p̄sumptionē inductā esse a iure q̄ intelligat recedē ab optione p̄pter carnalē copulā. **A**. **I**dem in dicta. q. 23. **B**.

Quid si dicat. pmitto q̄ nūq̄ deficiam tibi i vita mea. 7 secuta ē carnalē copulā? **A**. s. sub p̄missione nō deficiendi. ut p̄ i sū. con. eo. ti. q. 24. vbi hec notant. **B**. **R̄** fm x̄. **N**ō debet p̄sumi p̄ m̄rimonio cū sp̄salia aut m̄rimoniū nō soleat cōtrahi p̄ p̄missiones negatiuas. **A**. s. h̄ mōi ul̄ si les. ut in dicta. q. 24. **B**. nisi forte cōstaret q̄

per hoc intendebant contrahere spon-
salia.

Quid si dicat. ducā te p^o annū. A
s. ut pmitas uel si pmitas me tecum
coite. ut in sū. con. eo. ti. q. 25. ubi hec
ponitur fm eū. xv. **B**. 7 secuta ē car-
nalis copula. **R**. fm xv. Credo presu-
mendū p mīmonio qd ppter carnalez
copulā subsecutā videt renūciasse di-
lationi tps. **A**. certe h casu nō videt
renūciasse cū exp̄sserit clare mīmonū
differēdū h sibi cōsentiat p prius i cop-
pulā. vñ 7 ut patz in dicta. q. 25. dicit
idem xv. q. in h^o mōi casibz qui nō sūt
oīo exp̄ssi in iure nō est p̄cipitāda sen-
tētia. 7 si post h^o mōi dōctus cōditōia-
les trāseant ad alia vota solēniter. for-
te tut^o est dissimulare aut papā cōsu-
lere q̄ mīmonū cū secūda solēniter
cōtractū dicitur. **B**.

Quid si qs dicit cū aliqua sub con-
ditōe. deinde an euentuz dicit cū alia
pote. **R**. Debet remanē cū secda etiā
si sit cōsanguinea p̄me. ut s. impedimē-
tum ij. §. 5. **A**. Et etiā h conditio
apposita cum p̄ma post modū eueniat
fm glo. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 26
7 Con. Dost. 7 Ber. ut ibi. **B**.

Matrimōiū vj^o.

Quo ad debitū cōiugale. Scien-
tum q̄ cōtracto mīmonio mulier
nō habz ptatē sui corpis s̄ vir. nec vit
sui s̄ vxor. ut dictū est s. mīmonū p.
§. si. Sed an statū teneat debitū reddē
habet s. debitū cōiugale. §. p.

Quāz dōctis spōsali bō an secutas solē-
nitates carnalis cōmixtio sit peccatū.
R. fm Tho. in 4° dif. 28. Si spōsa cre-
dens spōsū velle cōsumare mīmonūz
admitte eū excusat a pctō. nisi aliqua
fraudis signa appateant exp̄sse sicut

multū distand cōditionis. uel q̄tū ad
nobilitatē uel q̄tū ad fortunam. **A**
Quo ad cōditōez fortune Al. sentit 3.
ut s. mīmonū 4°. §. p. in additione.
B. uel aliud signū euidentis appereat.
Et eodē mō intelligit q̄ excusat vir si
p hoc intēdebat mīmonū cōsumare.
Sz fm xv. in illis locis ubi ē consuetū
q̄ p̄i^o adhibeat nuptialis b̄ndictio si
absqz dispensatiōe ecclesie 7 sine iusta
causa hoc faciat mortaliter peccat. **A**
Idē etiā est in omīssiōe aliaz honesta-
rū 7 cōsuetaz solēnitatū fm eūdem.
ut s. debitū cōiugale circa p̄ncipiū. in
additione. **B**. tñ secūde nuptie nō
solent benedici. ut. i. nuptie. §. 2°. De
materia debiti cōiugalis multa habēt
s. debitū cōiugale.

Matrimōiū vij^o.

Quādo accusatur mīmonū p-
pter aliqd impedimentū qd in eo est
uel fuit. Et p̄mo quidē querit. Qui p-
hibetur uel qui p̄it mīmonū ac-
cusare. **R**. Prohibent generalit̄ om-
nes extranei q̄diu sūt aliqui cōsan-
guinei. Et est istud speciale q̄ cōsan-
guinei admittantur ad accusationem
sicut pater. mater. foroz. frater. patru^o
auūculus. amita. matertera. 7 tota p-
genies. 35. q. 6. c. p. et 2°. **A**. Ista spe-
cialitas nō videtur respectu accusati-
onis sed testificationis. ut in. c. videt.
de quo. i. **B**. cuius ratio est qd vnus-
quisqz suam genealogiā scire laborat.
extra qui matri. accu. possūt. videtur.
Consanguineis autem deficientibus
admittuntur antiquiores 7 veracio-
res vicini quibus ea propinquitas no-
ta est. ut in dicto. c. p̄mo. 35. q. 6. **A**
Idem in sum. con. li. 4°. ti. 20. q. i. ubi
etiā addit qd in multis locis hoc

hodie nō seruatur qn extranei admittuntur ad accusationē etiam existētibus sanguineis q hoc pnt. **B** Itē tā maritus q̄ vxor pōt mrimoniū accusare. nec vlla defendūtur longinqtate annorū. eē de sang. 7 affi. nō debet. **A** Licet olim tā ipsi coniuges q̄ extranei prohiberentur ab accusatione t̄p̄is diuturnitate. s. si steterit simul sine questione per. 20. uel. 18. annos. ut notatur ī dicta. q. i. **B**

Cone q̄ aliqui t̄p̄e cōtracti mrimoniū tacuit 7 nūc vult accusare. nūquid potest? **R.** Si qn bāna uel denūciationes facte fuerūt ip̄e erat eē dioecesi uel alit denūciatio nō potuit ad eū puenire. puta si nimia infirmitate laborans nō erat sane mentis uel ita puer q̄ nō poterat cōprehēdere talia uel alia causa legitima impeditus erat. eius accusatio debet audiri. aliq̄n cuz rōnabili p̄sumat q̄ denūciationē publice factam ip̄e existens in dioecesi non ignorauerit. tāq̄ suspectus est repellendus. nisi iurauerit q̄ postea didicerit q̄ ob̄icit. 7 ad hoc ex malicia nō p̄cedit. q̄ tūc etiā si didicisset ab illis qui t̄p̄e denūciationis tacuerūt admitti debz. q̄ lz illi non eēt admittendi quia fuerūt in culpa iste non debet repelli cū nō sit culpabilis. eē qui ma. accu. pos. cum in tua.

Qualit fieri debeat accusatio mrimoniū? **R.** fm Ray. In p̄dicto casu ī prope d̄ accusatio. q̄ nō fit īscriptio in qua accusator obligat se ad talionē s̄ dicit denūciatio q̄ fit p̄p̄t̄ p̄c̄m̄ in q̄ iūcti male p̄manēt 7 pot fieri etiā sine scripto. **A** . cum tñ redigat in scripto in actis iudicialibus. ut in cle. sepe. de ver. sigl. coniūcta cle. dis p̄d̄iosam. de iudi. **B** . Sed meli⁹ est q̄ fiat ī scripto

ar. eē de testi. sp̄o. lras. eē q̄ ma. acc. pos. a nobis. Diuisimōi denūciationis forma talis est. Ego talis denūcio vobis dōne epe q̄ mrimoniū Petri 7 Matie stare nō pōt. q̄ sunt in tali gradu cōsanguinei. designādo p̄sonas. uel si ē alia causa ut affinitas 7 h̄ modi. 7 dat libellus etiā p̄ti aduerse ut sciat quid impetit. **A** . 7 qd actoz pbare velit. in q̄ libello cōtinent grad⁹ cōsanguitad 7 p̄sone p̄p̄rijs nobis designate. fm eūdem Ray. ut ī sū. con. l. 4. ti. zi. q. i. **B** . quo facto p̄cedit in lite moze soluto. **A** . s. q̄ factm̄ de v̄itate dicēda a p̄ribz suscipiat. 7 exāmiatio 7 p̄batio p̄ordinē fiant. ut in ocā. q. i. **B** . Et nota q̄ in h̄ casu pōt cōtra contumaciē lite nō cōtestata p̄cedi ad testiūz receptionē 7 diffinituā sniaz. eē ut lite nō cōtes. qm̄ frequent. **A** . Doc verū est q̄ cōtumaciē absentē. Sec⁹ si nō sit cōtumax. ut p̄ in eodē. c. qm̄. **B** . Sec⁹ aut̄ esset si fieret accusatio de adulterio ad thoz separationē. eē ut li. nō cōtes. c. p̄. 7. c. qm̄ frequēter. **A** . Idē qd̄ in l. §. notat in sū. con. l. 4. ti. 20. q. 4. 7 ti. zi. q. i. **B**

Qui pnt eē testes ī cā mrimoniāli? **R.** fm Ray. Oēs q̄ admittūt ad accusationē admittūt ad testificationē. de q̄b̄ dcm̄ ē s̄. §. p̄. et 2. Et licet p̄ 7 m̄ sint idonei testes in h̄ casu ubi agit de federe mrimoniū. vtz sit ibi affinitas ul' cōsanguitas ul' filie ip̄e dimētū. ut eē q̄ ma. accu. pos. v̄ nobis. tñ si de ip̄o p̄ctū agat. i. vtz mrimoniū sit inf̄ eos p̄ctū. tāq̄ suspecti sunt repellēdi. nisi ille uel illa uel filius ul' filia cur⁹ coniūcta dicit eēt sup̄ior ī diuitijs nobilitate potētia 7 honoze. q̄ parētes vidēt filioz 7 filiaz in cōtēmetuz 7 honozem diligere. extra de testi. super eo. Item

in h̄ casu p̄dicto p̄t eē idē accusator 7
testis. ar. 35. q. 6. eps ī synodo. 7. c. de
parēla. ex̄ de testi. cogē. p̄teia. Idē
Tho. in 4. dī. 41. Idē in sū. con. li. 4.
ti. 20. q. 3. Et addit fm̄ glo. Ray. q. in
allegatū iuribz nō p̄bat q. etiā in causa
m̄monij q̄s possit eē accusator 7 te-
stis. s̄ ī illis d̄r d̄ forma iuramēti quā
debēt p̄stare ep̄o testes synodales. i. as-
sūpti de coitate ad tēnaciādū delicta
Potest tñ dcm̄ Ray. 7 Tho. verificari
ī casu. c. sup̄ eo. 2. ex̄ de testi. s. qn̄ ma-
trimōio nō cōtracto mā alfutū d̄c
esse ofanguitātē int̄ coniugēdos. quia
statut̄ d̄cto ei⁹ in dubio 7 impeditur
m̄monij d̄hendū. **S. De impedi-
mend multa habes s̄. impedimentuz
p̄ci se. c.**

Matrimōiū viū

q̄n cōtracto m̄monio accusat̄ cō-
iūx̄ de adulterio 7 p̄t̄ diuortii. Que-
ritur ḡ pmo. Qui admittit̄ ad talē ac-
cusationē? R̄ fm̄ Ray. Licz tā fm̄ le-
ges q̄ fm̄ canōes qlibet bone fame ad-
mittat̄ ad accusationē adulterij cum
agat̄ ad penā legalē ul̄ canonicā. tñ cū
agat̄ ad thozī sepationē nullus admit-
titur nisi marit⁹ 7 vxoz.

Qualit̄ h̄ mōi accusatio fieri debe-
at. R̄. Marit⁹ volens vxozē accusare
de adulterio ad penā legalē d̄z ī scribē
7 ad penā taliōis se obligare. Nec p̄t
agere p̄curatorē s̄ p̄ seipm̄ p̄ntē agē
oportet. Sed si corā eccl̄astico iudice
vult agē ad thozī sepationē tenet̄ scri-
bere 7 oare libellū accusatiōis. s̄ non
debet se ad penā taliōis obligare. qm̄
sine p̄bare qd̄ obijcēt siue non. h̄ret
qd̄ veller. ga separet̄ ab vxoze. Et p̄t
marit⁹ agere. 7 illa t̄ndere p̄curato-
rem. **A. si necessitas id postulauerit**

ut in. c. tue. de q̄. i. **S. Q. 7 si de crimi-
ne fiat accusatio. nō tñ est criminalis s̄
quasi mixta. Probant̄ oīa p̄dicta ex-
presse ex̄ de p̄cura. tue.**

Utr̄ marit⁹ possit vxozē dimittere
p̄pter adulteriū. R̄. Accusare p̄t 7 di-
mittere. Math. 19. Qui dimiserit vxo-
rem excepta cā fornicatiōis x̄. Et eo-
dem mō vxoz virū. ga in tali casu nō
ad imparia iudicant. 32. q. 7. si q̄s vx-
ozem. 7. q. 5. p̄cepit. 7. c. xp̄iana. Nō
tñ intelligēdū ē q̄ possit nubē alteri.
32. q. 7. oēs causatiōes. Sed nec eā di-
mittē p̄t in septē casibz. ut h̄r. i. §. io.
Et ista cā extēdit̄ ad fornicatiōis sus-
pitiōē. s. qn̄ suspitio ē multū violē-
ta 7 certa. vbi gr̄a. Si p̄batū ē q̄ fuerit
solus cū sola nud⁹ cū nuda in eodē le-
ctō aut simul in muld̄ sected̄ locis 7 ī
latebris ad h̄ cōmodis 7 horis electis
libere vxoz dimittit̄. 32. q. i. dixit̄ deo
ex̄ de p̄sūp. l̄ris. Itē extēdit̄ ad vitium
sodomiticū; ut p̄ illud possit vxoz di-
mittere vitū 7 eo. 32. q. 7. oēs causati-
ones. 7. c. adulteriū. **A. Est aut̄ vitū
sodomiticū cū mascul⁹ in masculū ul̄
femīa in femīa turpitudinē opatur.
fm̄ glo. Ray. ut in sū. con. li. 4. ti. 32.
q. 2. **S. Idē intelligēduz ē de spūali
fornicatiōe. ut si marit⁹ uel vxoz inci-
dat in heresim̄ uel iudaismū siue gen-
tilitatē 7 trahit̄ coniugē ad infidelitatē.
**A. Ergo videt̄ q̄ si nō trahat̄ p̄t̄ h̄
p̄ctm̄ nō debeat sepatis fieri. 7 p̄ h̄ v̄
facere. c. q̄s uuit. ex̄ de diuoz. **S. In q̄
casu ab illo poterit separari. licz alij nu-
bere nō licebit. 28. q. i. idolatna. ex̄ d̄
diuoz. q̄s uuit. 7. c. de illa. ex̄ d̄ ouer. cō-
iuga. c. vld̄. Immo nec dimitte p̄t si
se corrigē velit. ut i. c. de illa. **A. Idē
qd̄ in h̄. §. notat̄ in sū. con. i. oca. q. 2.
fm̄ Ray. p̄. 7 Tho. **S************

Utr si vir polluat aliquam ex clau-
stra pudoris vxoz possit eū omittere.
R. Licet ex tali coitu affinitas nō seq̄t̄
tñ vir eque uel magi violat fidē mēi-
monij 7 magi peccat 7 id v̄ q̄ omitteri
possit. nā cōstat in h̄ casu q̄ fornicati-
onē cōmilit. ar. 22. q. 4. meretrices. **A**
Idem in sū. con. eo. ti. q. 4. **B**

Quid si aliqs tale qd egeit cū pro-
pria vxoze? **R.** fm Dugi. 7 Lau. Vxoz
pōt eū omittere. **S.** videri intelligendū
si ipsa nō fuit in culpa sed violentata
uel somno decepta 7 h̄mōi. **A.** Glo.
in. c. oēs causationes. 22. q. 7. sentit q̄
ppter h̄mōi exordinarā pollutionē
cū vxoze vir nō possit omitteri. pōt di-
stigni. Si vult vir pleuerare i tali pec-
cato extra piculū salutē qd̄ iminet vx-
ozi. ppter qd̄ pōt 7 ozi sibi puidere. ut ex
de viuoz. gaudem⁹. possit omitteri. **A.**
secus. cū in h̄ casu non diuiserit carnē
suā in plures. id̄ non pōt ex h̄ omitteri
sicut nec in casu. **S.** se. **B**

Quid si alter coniugū sei fm polluit?
R. fm 22. q. 7. nō credit q̄ possit omitteri.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 4. **B**

Quid ppter solā volūtātē seu inten-
tionē adulterādi possit alē coniugū al-
terū omittere? **R.** fm 22. q. 7. ga. verbū
fornicationis cuz effectu accipiendū est.
ar. de pe. dis. 1. h̄ aut̄ v̄ba. **A.** Idem i
sū. con. eo. ti. q. 5. **B**

Utr vir teneat vxozē adulterā o-
mittere. **R.** fm 22. q. 7. Si fornicatio est oc-
cultā nec pōt pbati nō omittere. Si
vō est manifesta distinguendū est. ga. si
nō est secuta nec sperat correctio. non
licet retinē ne videat peccato d̄sentire
Si vō sperat correctio licet vxozē reti-
nere. ga. 7 speratio ad correctionē idul-
ta est. **A.** Con. Cho. ut in sū. con. eo.
ti. q. 6. **B**

Utr vir mulierē adulterāte possit
ppa auctoritate omittere. **R.** fm Cho.
in 4. dis. 35. Qñ viro d̄stat de fornicā-
tione vxoz pōt auctoritate sua eam o-
mittere q̄tū ad thozū. s. debitū ei negā-
to. **A.** Na si cōmiseret ei nō solū incur-
teret irregularitate; s̄ etiā gnāret sibi
impedimētū accusandi. ut dictū est s̄
debitū coniugale. **S.** 22. q. 7. incipit. vtruz
vir teneat. **S.** Sed si ei debitū reddat cō-
pulsus auctoritate ecclie licet irregulari-
tate incurrat nō tñ sibi generat pui-
ociū accusandi. Si vō loq̄mur q̄ ad
cohabitationē nō licet viro vxozē o-
mittere sine iudicio ecclie 7 si omissit
ozi cogi ad recipiendū nisi vir in cōtinē-
ti fornicationē pbare possit. 7 fm Do-
sti. si pbat infra octo dies nō restitu-
etur. q̄b̄ elapsis si nō pbauerit plena
restitutio fiet. 7 sic pōt intelligi. 22. q. 2
eccliaistica. **A.** al̄ incipit historia. **B**
Dicit etiā Docti. q̄ si adulterū sit no-
torū ita q̄ iustificatiōi non sit locus
tūc pōt adulterā sua auctoritate omittere.
ex de viuoz. significasti. 7 multo
forti⁹ debitū denegare. **A.** Idē Inno. **S.**
addit 22. q. 7. si notoria sit fornicatio
mulieri q̄d̄ i ipsa tñ nō recedit a viro
nec publice mozat cū adultero nō pōt
eā omittere seu expellere auctoritate p-
pria. qd̄ si feceit cogit eā recipere. s̄ si ip-
sa publice mozat cū adultero nō tenet
eā marit⁹ recipere siue eā expulerit siue
nō. **A.** Idē i sū. con. eo. ti. q. 7. q. 2.
B. Sicut etiā nō tenet eā recipere si p̄ q̄
illā expulerit adulteret notorie etiā si
cū adultero nō mozat. **A.** 22. q. 2. v̄
faceit ex de viuoz. significasti. **B.** Et in
h̄ etiā casu pōt ea iuita mōasteriuz in-
trare. nisi etiā ipse fuerit fornicat⁹.

Utr in quibus casibus non possit
adultera a viro accusari uel omitteri?

Re fm Ray. in septē. **P**rim^o si vir con-
uicit de fornicatiōe. 27. q. 6. p. totum.
et de diuor. significasti. 2° si ipse. p. sti-
tuit eā. et de eo q. cog. cō. vxor. sue. dis-
cretionē. **A**. al' incipit discretionē. **B**.
est cū ipa credebat virū defunctū 7
nuptit alij. q. a marit^o rediēs tenet eā
recipe. ut dictū ē s. i. pedimētū iz. §.
3. **A**. q. incipit. Quid si vxor. **B**. 4°
si cognita fuit latent ab aliq. quē cre-
debat eē virū suū. ar. 34. q. 2. in lectū.
5° si fuit vi oppressa. 27. q. 5. p. posito.
Quod itelligit de vi absoluta. alit non
excusaret. 27. q. 7. oēs causationes. 6°
qñ recolliauit eā sibi p^o adulteriū ul'
eā publice adulteratē tetinet ī cōso-
tio maritali. 27. q. 1. c. 2. et 3. **A**. In
his. c. par. vider' h' pbari. 6. bñ in. l. de
qua stat. **B**. C. de adulte. l. crimie
adulteri. 7° est si aliq. infidel' cōiugē
repudiavit 7 illa nubat alteri. postea
vir ouertat ad fidē sūt 7 mulier. tenet
eā recipe. et de diuor. gaudem^o. §. vlti
De h' s. i. pedimētū 9. §. 5. Con. Tho.
7 de. i. 4. dis. 35. **A**. Con. etiā Goff.
7 hosti. ut ī sū. cō. li. 4. ti. iz. q. 8. **B**.
Quis sit effect^o accusatiōis de adul-
terio. **R**e fm Ray. Effect^o ē q. si mari-
tus pbat ul' illa ofiteat' nec excipiat' 3°
eñ de aliq. 7 casu q. habet in pcedēti
§. absolutū a cohabitatiōe 7 fuit ut q.
ei tenebat 7 pōt ingredi religione; ea
iuita. 27. q. 2. agathosa. Sed tñ otinē
tenet q. diu illa vixerit. Idem Tho. et
de. i. 4. dis. 36. **A**. Idē in sū. con. eo.
ti. q. 9. **B**.
Quid si vir ppa auctoritate dimi-
sit adulterā 7 itrauit monasteriū. nū-
qd pōt ab ea reuocari. **R**e fm xō. Vi-
detur Dugl. notasse q. si vxor publice
morata sit cū adulterio vir etiā añ sen-
tētiā pōt intrate mōasteriū ea iuita. **B**

illa eo iuito nō pōt. **S**ec^o si nō publice
moret. q. a tñc nō pōt añ sniam. 7 si in-
gressus fuerit poterit reuocari. **A**. s.
q. fuq. pbat adulteriū. 27. q. 2. agatho-
sa. Et facit qd dictū ē s. debitu diuga-
le. ad si. in additiōe. Et si pbat in ori-
nēti nulla fiet reuocatō. ut pōt colligi
ex dictis s. §. 8. **B**.

Quid si mulier adultera ingressa ē
monasteriū. nūqd vir poterit eā reuo-
care. **R**e fm xō. Eā reuocare pōt. **N**az
innocēs pōt ingredi. Adul' vō ul' adul-
tera nō pōt sine licētia alteri^o. **A**. ni-
si sit lata snia diuorij. tñc enī ide; iu-
diciū est de viro 7 muliere. s. q. vterq.
altero iuito pōt intrate religione;. q. a
p sniam ecclie vīq; ex toto renūciauit
iuri suo fm Dugl. 7 in sū. con. li. 4. ti.
22. q. 14. **B**. Si tñ ē ingressa viro sci-
ente 7 nō dīdicere sad pōt videri data
licētia 7 vir tenet otinē. **A**. Facit. 27
q. 2. Agathosa. **B**.

Quid si p^o latam diuorij sniam 7
postq; vir factus ē sacerdos uel religi-
onē intrauit ofter eccliam fuisse dece-
ptam. ut puta p falsos testes. nūqd te-
stituer'. **R**e fm Ray. Etiā si p^o fessionē
fecisset nihilomin^o restitueret 7 tene-
retur reddē debitū nō tñ exigē posset
Sed in dictis nūc casib; si mulier non
tepetit interi virū nō pōt vir teperere
vxorē. q. a p iudicauit sibi p facti ordi-
nis susceptionē uel religionis īgressū.
A. Idē in sū. con. li. 4. ti. 19. q. 4. Et
forte si mulier petisset diuorij non
posset reuocare. q. a videtur renūciaffe
suo iuri per talē petitionē; fm Dugl.
ut pat; ex dictis in pximo pcedēti. §.
Nisi forte ducta fuisset ex dīcētia pu-
tans affuisse impedimētū qd nō etat
q. a errans nō videtur consentire. ff. de
iurisdic. om. iudi. l. si p errozē. **B**

Cone q̄ lata ē sn̄ia diuortij p̄pter adulteriū vxorij p̄ca vir adulteratur. nūqd̄ mulier poterit eū repetere? **R̄** fm̄ Ray. **Nō** p̄t de rigore iur̄. **J**udex tñ ex officio suo p̄t illū cōpellē. ar. e. de iure iur̄. tua nos. e. de diuor. ex litteris. **Vñ** 7. i. **Cod.** 17. d̄ de his q̄ m̄i monio iūcti sūt. **P**recipio nō ego sed dñs vxorē a viro suo non discedē. **Q** si discesserit manē inuptam. aut viro suo recōciliari. 7 vir vxorē suā nō dimittat. **Vñ** 7 fm̄ x̄b. vxor de canonica eq̄tate p̄t virū repetere. q̄a exceptione rei iudicate elidit̄ replicatio d̄ adulterio. **I**dem **Tho.** **Al.** 7 **Se.** **A.** **Con.** etiā **Dost.** ut in sū. con. li. 5. ti. 22. q. 12. **E**t q̄ h̄ repetitio possit fieri d̄ eq̄tate canonica fact̄ v̄. p̄bari in c. significasti. 7 c. ex litter. e. de diuor. **B**

Vtr̄ vir 7 vxor equalit̄ peccēt p̄pter adulteriū. **R̄** fm̄ **Se.** **L.** 12. in cā adulterij vir 7 vxor ad eq̄lia iudicent̄. ut s̄ dictū est. q̄a vtriq̄ licitū ē alterum dimitte. nō tñ h̄ est ex eq̄li cā siue p̄ctō. nā vno modo mulier pl̄ peccat. quia peccat d̄ bonū prolis. s̄ alio mō eq̄lit̄ peccat. s. d̄ bonū fidei. **E**t h̄ ē sufficiēs cā dimissionis. **I**deo iuste licet vtriq̄ dimitte aliū. 3. mō cet̄d̄ parib̄ plus peccat vir p̄pter p̄dominātiā rōnis. **I**dē **Tho.** in 4. d̄. 35. **A.** **I**dē in sū. con. eo. ti. q. xi. **B**

Cone q̄ vir p̄pter fornicationē vxoris sepatus ē p̄ sn̄iam. mō vult eā recōciliare sibi 7 illa nō vult. nūqd̄ ē cogēda? **R̄** fm̄ Ray. **V**ir q̄ nō peccauit potest petē cōpelli eā etiā inuitā nō obstāte sn̄ia. q̄a qd̄ fauore meo introductū est i oām̄ meū retorq̄ri nō debet. **C.** d̄ legi. qd̄ fauore. ar. 32. q. i. nō erit. **I**dē **Tho.** **Se.** 7 **Goff.** **A.** **D**ec̄ intelligēda sunt nisi vir p̄ sn̄iam fuisset forni-

catus. uel nisi mulier mutasset statū s. ingrediēdo religionē fm̄ **Se.** 7 **Tho.** ut in sū. con. eo. ti. q. 13. **E**t facit qd̄ dictū ē s. i. s. qd̄ si mulier. i. additōe. **B**

Cone q̄ vir adulterat⁹ ē occulte. s̄ vxor manifeste. nūqd̄ p̄t vir illaz accusate 7 sine p̄ctō dimittere? **R̄** scdm̄ Ray. **C**redo q̄ nō. q̄a nō deficit vxorij ius excipiēdi s̄ p̄badi. ar. 32. q. 6. per totū. **I**dē **Tho.** **Al.** **Goff.** 7 **Dost.** **S**i tñ vir egisset p̄niam 7 vxor monita nollet agē s̄ in adulterio perseverare sine p̄ctō possit eā p̄ sn̄iam dimitte. 32. q. 1. c. p. 2. 3. et 4. **I**dē **Goff.** 7 **Dost.** **A.** **I**dē in sū. con. eo. ti. q. 15. **B**

Ced vtrū vxor adultera p̄ p̄niam possit repellē virū ab accusatione. **R̄** fm̄ Ray. **C**redo q̄ nō p̄t. q̄a p̄niam nō tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22. d̄. p̄mū. 33. q. 2. admonē. 6. q. 1. q. crimē. v. vidēdū. **A.** i. i. p̄ncipio. **B** **I**dē **Tho.** **Al.** **Goff.** 7 **Dost.** **A.** **I**dē in sū. con. eo. ti. q. 16. **B**

Quid si alter diuigū fornicet carnaliter 7 alit̄ sp̄ualiter. nūqd̄ fiet cōpensatio? **R̄** fm̄ **Dost.** **D**icas q̄ si accusat⁹ de sp̄uali fornicatiōe. ut de heresi. 7 excipiat̄ de carnali. s. adulterio. nihilomin⁹ p̄cedet. nisi cōuertit̄ voluerit. q̄a si cōuertit̄ velit cōpensatio h̄ locū. **S**i vō fiet accusatio de carnali 7 exceptio de sp̄uali. exceptio admitteret 7 sup̄ ipsam exceptionē p̄mptius procedetur. **D**ec̄ dixi p̄pter periculū; heresis siue infidelitatis. **A.** **I**dē in sū. con. eo. ti. q. 17. **B**

Vtr̄ p̄pter aliud crimē possit vxor dimitti. **R̄** scdm̄ **Tho.** in 4. d̄. 29. **P**ropter alia peccata dimitti non potest. nec quo ad vinculū nec quo ad actū. nisi forte ad tēp⁹ velit se subtrahere a cōsortio vxoris p̄ castigationem eius

subtrahendo ei solatiū presentie sue.
Nā qñ vxoz pstat magnā occasio-
nē ruine vito suo. tñc vit subtrahē se
pōt ab ei⁹ cōuersatiōe. Idē Al. addēs
qñ nō o3 cohabitare furi aut vsurario.
si nō vult respiscē sed cessante scāda-
lo reconciliari o3. z8. q. i. vxoz. A. Et
ad viciā subtractionē facit illud Ma-
tbei. i8. Si dextera tua scādaliqauerit
te. abscede eā &c. Vbi dic glo. q in ma-
nu 7 in oculo pñt fratres. vxozes. 7 p-
ping. 7 filij intelligi fm eū. Tho. Bre-
uiter etiā docet. se. q dicit qñ dñx p-
pām suū est scādalu pōt dimitti q ad
cohabitationē tpalē usq3 corrigat. 7
cessante scādalo debet fieri reconcilia-
tio. ut in sū. con. eo. ti. q. i8. B. De
mā adulterij qdā hēs s. adulterium.
hē impedimētū 8: §. 2. 7 se.

Matrimoniu ix.

qñ aliquis petitur in vituz uel
aliqua in vxozē. Querit g quō in hac
cā. pcedēdū sit. R. fm Ray. Si muli-
er petat aliquē tāq vitū uel eo: vidē
vū est vtz velit agē petitorio iudicio
ut possessōio. i. an mulier dicat aliquē
esse suū maritū qā cōtraxit cū ea 7 pe-
tit eū sibi adiudicari in maritū. qd est
agē petitorio qī agat de ppetate. an eū
petat sibi restitui tāq ab eo fuerit iu-
ste omissa. 7 hoc ē agē possessōio. qm
petit possessionem viti sui. Igit si agat
petitorio dicēs aliquē esse vitū suū. et
ille negat excipiēdo q illa nō possit eē
vxoz. ppi tale uel tale impedimētū. pus
tractabit exceptio mariti. qā ea pbata
qstio pncipalis pimit. erit enī vit ab-
soluēdus. e7 de ordi. cog. c. i. A. Idē
in sū. con. li. 4. ti. 30. q. i. B.

Quid si agat possessōio: R. scdm
Ray. Qñ petit sibi maritū restitui l3

marit⁹ obijciat de osanguitate ut alio
impedimēto. pus debz fieri restitutio
mulieri q cognoscat de exceptiōe ma-
riti. e7 d diuoz. p. 210. e7 d testi. spo. ex
d questiōe. 7. c. lras. A. Etiā si ipe-
dimētū osanguitad uel h⁹. esset noto-
tiū. ut i ocō. c. p. 210. B. Hoc tñ fallit
in quibusdā casibz i qbo restitutio nō
o3 fieti. Primus ē si obijciat mulieri
fornicatio publica 7 māifesta. de qua
pbato q sit notozia ita q nō possit ali-
qua tergiversatiōe celari. nō restituet
nisi ipsa pbaret vitū adulteriū cōmi-
sisse. qā tñc restitui o3 etiā si fuerit for-
nicata publice. e7 d diuoz. significasti.
Et d isto casu vide s. mrimoniū 8: §.
8: et 9: 2. casus est si obijciat consan-
guinitas. maxie q dñna lege phibita
sit 7 pbationes offerat in cōtinēti pa-
tate in q casu o3 recipi iuramentū ad
cautelā. ne. s. h⁹ obiectio maliciose fi-
at. 7 tñc fiet qdē restitutio qrtū ad co-
habitationē non tñ qrtū ad carnis co-
pulā. ut in ocō. c. lras. 3. casus ē si obij-
ciat exceptio rei iudicate. A. s. super
diuoztio. ut in. c. cām. de q. i. B. Nō
enī ē restitutio faciēda. nisi p de illa
exceptiōe cognoscat. ar. e7 de offi. de-
lega. cām. 4. est qñ. s. vit petit sibi re-
stitui vxozē 7 ipa timet de seuitia vi-
ri. Debet qdē restitui sufficiēti cauti-
one recepta q ei malū nō iferat. e7 de
rest. spo. ex transmissa. De qua cauti-
one hēs h. i. §. si. Et si ita capitali odio
eā psequit q merito de ipso diffidat.
nec possit ei sufficiēti securitate pvide-
ri. nō solū n o3 restitui s ab eo poti⁹ te-
mouē. ut i ocō. c. lras. Cō. Tho. 7 se.
Addit vlteri⁹ Ray. In oībz alijs casu-
bus credo q mulieri viz petēti sit resti-
tutio faciēda 7 eo: dñmō pbet se i pos-
sessiōe fuisse 7 a vito spoliatā sine iud

ordine. qd h tuo pbare hz. ex te offi.
dele. sultatiō ibi. 7 ex q si. sint le. cau
sam. z. **A** Idē i sū. con. ocā. q. i. **B**
Quid si mulier ppa auctoritate re
cessit a viro 7 modo ipsa petit restitu
tionē. nūqd debet restitui? **R**° fm xv.
Sedm quosdā non dicitur restitui. **S** fm
vin. debet. Quod credo verū eē. quia
eo ipso q rediēs nō admittit ē expul
sa ut 7 cadat a pessione. ff. de acqui.
pos. l. clam possidē. i. ff. de vi 7 vi ar.
l. i. §. siue aut. Idē Ber. notat ex de vi
uor. significasti. Idē Dugl. nisi ipa fu
erit fornicata publice uel cū adultero
publice mozata. ar. etiā p hac opione
ex d iure iur. tua nos. **A** Idē in sū.
con. eo. ti. q. i. **B**

Quid si is q petit tāq; diuix negat
mrimoniū? **R**° fm Ray. Ille qui ppo
nit habet pbare. aliogn succūbit. ex de
cā pos. 7 ppe. cū ecclesia. 7 ex de iure
iurando. c. si.

C Bone q p latā ex errore diuortij
sniam vir fact⁹ ē sacerdos uel religio
sus nūqd dicitur restitui vxori petēti? Da
tes hūc casū s. mrimoniū 8. §. i. q. q
incipit. Quid si post latā sniam. Q si
vxor ingressa ē monasteriū al non in
gressura nisi qa credebatur diuortij iu
ste celebratuz. nūqd cōpta vitate pōt
virū suū repetē? **R**° fm xv. Nō. qa fal
sa cā nō i pedit votū monachar. sicut
etiā de viro dictuz est s. in pdcō. §. 4.

A Idē in sū. con. eo. ti. q. 6. **B**

Quid si religios⁹ ul religiosa petit
tāq; cōiūx 7 cōfiter mrimoniū 7 co
pulā carnalē? **R**° fm xv. In h casu stā
oū erit cōfessionī ut puta mulier. 7 re
stituēda erit viro petēti. Nulli enī ex
h fit f iudiciū nisi ipsi. nec ē credēdū
eos immemores salutē sue. i. q. 7. San
cim⁹. Aliud tñ eēt dicēdū i rebo quas

redisset monasterio. Idē Ber. 7 Inno.
in glo. ex de rap. cū cām. **A** Idē. tñ
dicit q si cōstat psonā oīo tendē ad
separatiōē mrimoniij spūalis. s. religi
onis uel carnalis contra qd cōfiter nō
stabit cōfessionī sue. ut ex de eo q cog.
con. vxori sue. sup eo. Sed si cōstat q
nullo mō vellet mrimoniū separatiōē
stabit cōfessionī ei⁹. ut in ocō. c. cū cām.
qa cuilibet credit⁹ extra se 7 nō pro se. 7
q in dubio tenēdū ē id qd in pmo lo
co dictū est. s. q stet eius cōfessionī. ut
in sū. con. eo. ti. q. 9. **S** certe nō videt⁹
q debeat stari cōfessionī d mrimoniuz
etiā carnale. ut in ocō. c. sup eo. 7 mul
to min⁹ d spūale cū sit fauorabil⁹. ut
in. c. ex publico. ex de cōuer. diu. nisi
cōstaret psonā an ingressū religionis
fuisse tractatā. qa tūc cōfiter sibi cō
fiteri copulā intuenisse. 7 iste ē casus
dicti. c. cū cām. fm glo. ibi. Nec mitti.
qa h casu etiā si mulier negaret crede
retur viro asserenti copulā intuenisse
ex d respon. impu. otinebat. **B**

Qualit⁹ seu ad qd cōiūx spoliat⁹
est restituēd⁹? **R**° fm Ray. Restitui
debet ad oīa illa de q pbauerit se spo
liatū. ut gaudeat pacifica possessiōe 7
plena securitate. z. q. i. reintegranda.
Sed si mulier dicat se hēre suspētū vi
rum ne forte eā ledat 7 cām vertilem
ostēdat. ad iudicē spectat facē sibi ca
ueri sufficiētī cautione q tractabit eā
bñ sicut vir debet vxorē 7 q nō ledat
eā in psona uel rebo 7 h⁹. 7 hāc cauti
onē p̄stabit iuramētū. z. q. i. de bñ
dicto. **A** Ibi nihil habet de iuramē
to. Sed glosa ibi dicit q si mulier nihil
allegat d suspitione viri sufficit nuda
pmissio. Si autē dicat eū suspētū d q
idonea cautio ei f̄stet. i. fidei iurorēs.
uel pignora uel etiā iuramētū si forte

Illud magi timeat vir. Si vō tāta sit se-
uitia viri ut nulla cautio videat suffi-
cere tūc nō est ei reddēda s̄ alicui ho-
neste matrone cōmittēda. e. de testi.
spo. ex. trā. missa. 7. c. lras. in fi. **B.** **S.**
si mulier nō cōfidit d̄ iuramēto o. p.
fiare cautionē pignozatiāz uel fide-
iusforiā s̄ certa pena. ar. ex. ut lite nō
des. qm̄ frequēter. et. 23. q. 5. pdest.
7. q. 4. si vindicta. De h̄ etiā h̄ s̄. h. s.
2. circa finem.

Medicus uel ci-
urgicus. Preceptū est medi-
cis ut cū eos ad infirmos vocari d̄ i-
gent ipsos an oīa moneat 7 iducāt q̄ vo-
cent medicos aīaz ut postq̄ fuerit in-
firmo de sp̄iali salute puīsu ad corpa-
lis medicine remediū salubri pcedat.
Si q̄s aut medicoz h̄ mōi cōstitutū d̄ i-
trāgressoz extiterit. tā diu ab īgressu
ecce arceat. s. p̄ nīam fm̄ glo. donec
te trāgressiōe h̄ mōi sati fecerit o. pe-
te. Et fm̄ Dofsi. ex q̄ dicit p̄cipim̄.
trāgressoz mortalit̄ peccat. ex. de pe. 7
re. cū infirmitas. Itē i eodē. c. sub pe-
na excoicatiois phibet medic̄ ne pro
corpali salute aliqd̄ suadeāt qd̄ in pe-
riculū aīe ouertat. Idē in sū. con. li. 3.
ti. 34. q. 69. ad finē. Vbi etiā additur
fm̄ Dofsi. q̄ d̄ statutū d̄ c. cū infirmi-
tas. p̄scribi nō p̄t. nec aliq̄ cōsuetudie
tolli. cū p̄ salute aīaz ītroducū sit. **B.**
Quo se o. h̄re medicus i medicinis
d̄ferēdis! **R.** fm̄ Inno. Diligent̄ attē-
dere o. ne illas medicinas d̄ferat de q̄b̄
fm̄ attē ei nō cōstat. Nā si dubitatioez
h̄z q̄ noceat uel si h̄re o. d̄ferēdo pec-
cat. **A.** etiā si vehēmētē credat me-
dicinā p̄futurā. si tñ cū s̄ aliqd̄ dubi-
tatiois h̄z uel h̄re debeat ne noceat fm̄
eū. Inno. 7 in sū. con. li. 2. ti. p. q. 35.

B. Quia i tutioze ptem tenēdū ē. ex
de homicid. petitiō Securī ē enī relin-
quere hōiem i manu creator̄ sui q̄ me-
dicine de q̄ dubitat. Itē etiā peccat si
debitas medicinas omittat. **R.** Dofsi.
Quid si p̄t defectū uel corruptio-
nē aut sophisticationē recū i medicīa
positaz infirmus incurrit piculū! **R.**
fm̄ Inno. Si medicus diligētā quā de-
bit adhibuit in rebz eligēdis. incul-
pabilis erit. Idē Dofsi. **A.** Adē in sū.
con. eo. ti. q. 36. **B.**

Medicus teneat potius gradū cura-
re q̄ p̄mittē mori. **R.** fm̄ Ray. Medi-
cus teneat curā 7 cōsilīū īpendē paupi-
languido. Mortē enī lāguētibz pbat̄
infligē q̄ hāc cū possit excludē nō ex-
cludit. **B.** ois. i. p̄n. Vbi d̄ic glo. q̄ me-
dicus potius o. gradū curare q̄ p̄mittē
mori nō solū paupem s̄ etiā diuitem.
A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 32. ad fi. fm̄
glo. 83. dif. in p̄n. Vbi etiā d̄ic q̄ debz
medic⁹ curare nō solū gradū s̄ etiā suis
imp̄fis etiā diuitē q̄ noller aliqd̄ da-
re pus q̄ p̄mittē eū mori. 7 si c̄ualuerit
repetet exp̄sas. q̄ utilit̄ gessit ne-
gociū ei. Et si etiā moriat̄ eger. p̄t re-
petere. q̄ sufficit si utilit̄ cepit gerē l̄z
euētus nō sit secut⁹. ff. de nego. ge. sed
an vltro. Nec p̄t ei objici q̄ cā pietatē
fecerit sūptus nisi p̄p̄iqu⁹ eēt infirmo.
ut. C. eo. alimēta. Et q̄ medicus p̄t 7
o. p̄dicta facē 7 repetē etiā si infirm⁹
phibuerit. sicut iuitū possum⁹ extra-
here de domo ruitura. 7 b̄nificiū cōfer-
re iuito. 23. q. 4. ipa pietas. Immo p̄su-
mit q̄ infirm⁹ talia dicēdo fuerit furi-
osus. ff. de cōdi. insti. quidā. **B.**

Medicus peccet infirmus nō obediens
medico. **R.** fm̄ Inno. Videtur q̄ non
quā medicus nec p̄latus est. nec ho-
mo cuius mandatis obedire teneat.

tamē bonū est q. ei credat tāq. petiro
in arte. **A** Idē in sū. con. eo. ti. q. 38.
B Nā 7 si infirm⁹ scient⁹ sumat cibū
uel potū nociuū peccat. **A** Idē si h̄
faciat ex affectata seu īprobabili igno
rantia fm̄ eū. Inno. ut i sū. con. eo. ti.
q. 39. **B** ga tenet corp⁹ suū fm̄ deū
diligē. **P**ōt tñ dici q. si nō credēt mor
tiferū q̄uis credēt inde infirmitatem
augeri. nō peccat mortalit̄ uel saltem
nō ita grauit̄. **A** .i. mortalit̄ uel veni
aliter 7 pl⁹ uel min⁹ fm̄ quāritatē no
cumētī i qua ostēdit mod⁹ offensiōis
caritadē. S̄qua illud qd̄ agit est pot̄m
mortale fm̄ omnes theologos. ut nōt
Tho. sc̄da sedē. q. 59. art. 4. **B** .Peccat
etiā seruīētes scienter talia mini
strātes. **A** .uel etiā īprobabili igno
rātia. ut in ec̄a. q. 39. **B** .In sanitate
tñ qñ q̄s nō tener viuerē medicinalit̄
si sciēt accipet aliq̄d nociuū vñ mors
uel infirmitas veniet peccatē grauit̄.
A .Et fm̄ quāritatē nocumētī. ut di
cū est. **B** .Con. docti.

Quid de illo q. fecit uel fleubotho
mat aliquē q. inde morit̄. **R**⁹ fm̄ xv.
Si petir⁹ erat 7 adhibuit debitā dili
gentiā nō tenet in aliq. ga potir⁹ casu
q. ei⁹ culpa mors euenisse p̄sumit. ar.
23. q. 5. de occidēdis. **A** Idē in sū.
con. eo. ti. q. 40. **B**

Quid si incidēt nō h̄z cōsuetā dis
positionē neruoz uel venaz. **A** .ul
si subitus 7 insolit⁹ timor uel t̄temoz
irruit sup̄ eū. ut in sū. con. eo. ti. q. 37.
vbi h̄ notant. **B** .7 incisus a medico
morit̄. **R**⁹ fm̄ Inno. Si incifoz in hoc
nō errauit p̄p̄t suā in exp̄tētiā. nō pec
cat nec fit irregulari. Tñ qñ in aliq. du
bitat. potir⁹ debet dimitte q̄ incidere.
Idem docti.

Utruz; physici uel chirurgici possint

ad ordines pmoueri. **R**⁹ fm̄ Ray. Si
petiri erāt i arte 7 nihil de otigentibz
omiserūt 7 habēt de h̄ pbabile cōsciē
tiam. poterūt pmoueri. alit̄ non. e. de
eta. 7 q̄li. ad aures. ff. de va. 7 e. 10. d.
cog. 7 si medic⁹. **A** .at̄ incipit medi
cus. **B** Idē Inno. docti. 7 Goff. Est
tñ d̄siliū docti. 7 Goff. q. pmouēdi a
practica medicine abstineat 7 potissi
me chirurgiā q̄ adustionē ul̄ incisionē
requit. cū in nullo vacillatē debeat cō
sciētia pmouēdi. 33. dif. laici. **A** Idē
in sū. con. eo. ti. q. 35. **B**

Utruz; liceat clericis opari i medicina.
A .i. in physica. ut p̄ i ec̄a. q. 35. vbi
h̄ notant. **B** **R**⁹ fm̄ Ray. Si sūt in
sacris ordinibz uel etiā i minoribz dū
tñ sūt sufficienti b̄ficiati nō licet. ni
si grad⁹ p̄ miserabilibz p̄sonis uel suis
sanguineis. Nec tūc vbi posset eē pe
riculā qd̄ etiā i claustralibz disticti⁹
ē obseruādū. e. ne de. ul̄ mo. multa.

Utruz; liceat clericis opari in chirugia.
R⁹ fm̄ Ray. Officiū chirurgie qd̄ idu
cit adustionē ul̄ incisionē ē clericis om
nibz inf̄ dictū. e. ne de. uel mo. in iay.
7 de homic. tua nos. **A** In his. c. nō
v̄t dici nisi de existētibz i facti. S; idē
pōt̄ itelligi etiā de existētibz i minoribz
qñ sūt sufficienti b̄ficiati. ar. c. 1. e. de
postu. ut etiā pōt̄ colligi ex postē i ec̄a
q. 35. fm̄ Ray. **B** De clericis 7 religio
sis audiētibz medicina. h̄s. 5. excoica
tio p̄. §. 2. v. 7. 7 ibid. §. 3. v. 14. De
seruitozibz quoq; infirmoz §. homici
diū 3. §. 3.

Mendaciū ē fallā si
gnifica
tio vocis cū intētiōne fallēdi
22. q. 2. §. ille ergo. Et noīe voc̄ tāq̄
p̄ncipali itelligi d; omne ignū. ut scri
pture siue etiā nutus. ut h. i. §. 6.

In quo differt mēdacium a falso? **R.** Falsū dicit quicquid aliud quod dicit verū est loqr. Et h̄ pot̄ duplici cōtingē. Uno mō qm̄ credit dicē verū. 7 si h̄z de hoc p̄babile cām. nō peccat uel saltē non mortali. q̄a reā linguā non facit nisi rea mens. **zz. q. z. hoies.** Alio mō qm̄ credit dicē falsū 7 s̄ mentē loqr. 7 h̄ ē mēdacium. ut i p̄cedēti. **S.** dicitū ē. **Nā** 7 mēti or̄ q̄i s̄ mentē ire. qm̄ etiā dī cēdo vītātē s̄ s̄ mētē suā. s. qm̄ credit dicē falsitatē 7 sic decipe. erit mendaciū. q̄a q̄tū i eo ē falsū s̄ i ḡt. **Dec ē sn̄ia Ray. A.** Doc sad h̄r i oco. c. hoies. **B.** Quot sūt gn̄a mēdaciorū? **R.** Aug⁹ ponit octo genera q̄ plane habēt. **zz. q. z. pmū.** Breuior aut̄ 7 planior ut dicit Ray est distinctio. q̄ mēdaciorū aliud est p̄nitiosū. aliud iocosū. 7 aliud officiosū. 7 h̄ h̄r. **zz. q. z. ne qs.**

Ut mēdacium sit p̄tīm. **R.** Omne qd̄ mēdacium p̄tīm est. **zz. q. z. mihi aut̄. 7. c. pmū. in fi.** S; utz sit mortale dīcēdū fm̄ Tho. scda scde. q. iio. Mē dacium pot̄ s̄riari caritati tripl̄t. p̄ mō fm̄ se. s. ex ipsa falsa significatiōe. **U**bi cōsiderādū ē circa qd̄ sit ipsa falsa significatiō. **Nā** si sit circa res oīnas. s̄riat caritati dīne cui⁹ vītātē aliqs tali mē dacio occultat ut l' cozzūpit 7 iō est mēz tale 7 grauissimū. **S**it si sit s̄ aliquid cui⁹ cognitio p̄tineat ad hoīs bonum. puta ad p̄fectiōē scīe 7 informatiōē; moziū s̄riat caritati. p̄ximī. 7 ē mortale. **Q** si sit circa aliqd̄ de quo nō refert utz sic ul' sic cognoscat. tūc ex tali mē dacio non oīmīficat p̄ximū. sicut si qs fallat in aliqbo p̄ticulari bo ad se nō p̄tinētibo. 7 tūc nō ē p̄tīm mortale. **Z** mō pot̄ s̄riari caritati tōne finis intrē. n. puta si or̄ in iūitiā dei. qd̄ semp est mortale p̄tīm. aut i nocumētū p̄ximī

q̄tū ad p̄sonā. diuitias. uel famā. 7 h̄ itez ē mortale. **Q** si finis ip̄e nō esset s̄rius caritati nō ē p̄tīm mortale. sicut apparet in mēdacio iocoso 7 officioso. **S** mō mēdacium pot̄ s̄riari caritati p̄t accūs tōne scādali uel cuiuscūq; oāni cōsequenti. 7 sic erit etiā p̄tīm mortale. **S** qd̄ qdā dicit q̄ p̄fectis vītis oē mēdacium ē p̄tīm mortale irōnabilit̄ or̄. **N**ulla enī circūstātia agguat i infirmitū nisi q̄ trāsfert i aliā sp̄em. nō aut̄ circūstātie p̄sone.

Accusat⁹ negās vītātē in iudicio qm̄q; peccat mortalt̄. ut s̄. accusat⁹. **S.** **z.** **S**it 7 testis falsū dices. ut. i. testis **z.** **S.** **f. i.** **A.** **D**ic clari⁹ q̄ testificas falsū peccat mortalt̄ nisi debita deliberatiōe 7 sollicitudie adhibita putaret se certū eē de eo qd̄ falsū ē fm̄ Tho. ut i s̄. cō. li. p̄. ti. io. q. 4. ad fi. **U**bi etiā or̄ fm̄ **U.** q̄ oē mēdacium p̄ter iocosū qd̄ i iudicio or̄ d̄ his q̄ ad iudiciū p̄tinēt ē p̄nitiosū 7 mortale. q̄a s̄buertit vītātē iū dīci qd̄ cedit i p̄niciē vniuersitatē. **B.**

Ut mai⁹ p̄tīm sit mēti obo q̄ fa cto. **R.** fm̄ Tho. i q̄libz. **C**ū eadē iten tio fallēdi sit i vtroq; vtroq; eq̄lit̄ peccat **U**erbū. n. 7 factū assumūt ut instrm̄ fallēdi. vñ nō refert q̄tū ad p̄tīm utz aliqs obo scripto uel nutu ul' q̄cūq; fa cto mētiat. sicut nec refert q̄tū ad homicidiū utz qs gladio ul' securi inficiat. **A.** **I**dē i s̄. con. eo. ti. q. 5. **B.**

Ut sit licitū mēti p̄t liberatiōne hoīs a q̄cūq; piculo. **R.** fm̄ Tho. se cūda scde. q. iio. **N**ō. s̄ licet occultare vītātē p̄udent̄ sub aliq̄ dissimlatiōe. ut Aug⁹ dīc i li. s̄ mēdacium. **E**t sic etiā **A**brahā fecit. ut h̄r in se. **S.** **A.** **I**dē i s̄. cō. eo. ti. q. 6. 7 facit. **zz. q. z. ne qs** 7 eē de vsu. sup̄ eo. **U**bi or̄ q̄ scriptura sacra phibz p̄alteri⁹ vita mēti. **B.**

Culpa
...
...

Quid de Abrahā 7 alijs sancti veteris testamenti q videntur mentiti fuisse? R^o fm Tho. vbi s. Sicut Aug^o dicit. in sacra scriptura inducuntur aliqui gesta q̄i ex epla pfecte virtutis de qb̄ nō est extimandū eos fuisse mētos. Si qua tñ in eoz dicitis appareāt q̄ mendacia videant. intelligedū est ea figuratiu 7 pphetice fuisse dca. Abrahā tñ ut Aug^o dicit in. q. Gen. dicens Barrā eē suā sororē. veritatē voluit celare 7 nō mendaciū dicē. Sozoī enī dicit q̄a filia patris. Gen. 20. Vere sozoī mea est filia patris mei 7 nō mater mee. q̄a. s. ex parte patris ei attinebat. Jacob vō mystice dixit se eē Esau primogenit^o Isaac. q̄a videlicet primogenita illi^o de iure ei debebant. Usus autē est h̄ modo loquēdi p spiritū pphetie ad designādū mysticitū. q̄a v̄ minor p̄plus. s. gētiliū s̄bsti tuendus erat in locū primogeniti. s. in locū iudeoz. Quidā vō comedant in scriptura nō ppter pfectā virtutē s. ppter quādā virtutē indolē. 7 h̄ mō Iudith laudat nō q̄a mēta est Doloferni. s. ppter affectū quē habuit ad salutem ppli p q̄ piculis se exposuit. q̄uis etiā dici possit q̄ v̄ba ei^o veritatē habēt fm mysticū intellectū. **A** Idē in sū. con. eo. ti. q. 7. **B**

Utrū mendaciū obstetricū fuerit dignū aliq̄ remuneratiōe. R^o fm Tho. scda scde. q. iio. Mendaciū obstetricū pot̄ dupl^r considerari. Vno mō q̄tū ad affectū benivolērie ī iudeos 7 reuerētiam oīni timorē 7 sic debet eis remuneratio eterna. Vñ Jero^o exponit q̄ deus edificauit illis domos spūales. Alio mō pot̄ considerari q̄tū ad extēriores actū mendacij q̄ quidez nō potuerūt eternam remuneratiōē mereri s. forte aliquā remuneratiōē t̄palē cui^o merito

nō repugnat deformitas illi^o mendacij sicut repugnabat merito remuneratiōnis eterne. Et sic intelligēda sūt verba Greg. cū dicit q̄ benignitas eaz merces q̄ eis potuit ī eterna vita tribui pmissa culpa mendacij in itēnā ē remuneratiōe declinata. vñ nō intelligit q̄ illo mendacio mereret amittē remuneratiōē eternā quā iā ex pcedēti affectu meruerāt. Con. p̄. **A** Idē ī sū. con. eo. ti. q. 8. **B** De his q̄ pmittūt aliqd 7 nō faciūt vide. ī. pmissio. Et etiā si iurauerūt. vide s. iurare. §. 9. 7 iuramentū p̄. §. 6. Itē qñ qs mēti te se. vide s. iactātia. §. p̄. et z. et s. Itonia. §. p̄. et z.

Mercator. Mercatorē siue numularij 7 campores 7 h̄ mōi mult^r diuersis d̄ctibz vtiū siue ī emēdo siue ī recipiēdo pecuniā ī q̄z tractibz facile vringit eē v̄sura. vñ vid. ī. v̄sura p̄cipue v̄sura 3. 7 v̄sura 6. 7 vid. ī. societas. p̄torum.

Meretrice. Meretricium dicitur illicite acq̄sitū. Et quid debeat uel possit inde facē. vide s. elemosyna p̄. §. fi. Itē q̄ nō licet donare meretrici vid. s. donatio p̄. §. 3.

Meritum. Vtrū vn^o actus possit eē meritū 7 meritū siue bonus 7 malus. R^o fm Tho. scda scde. q. 20. Si accipiat vnus act^o put̄ ē in gnē motū. ī possibile est q̄ sit bon^o 7 mal^o bonitate 7 malicia motali. Si tñ sit vnus vnitate nāe 7 non vnitate moris pot̄ eē bonus 7 malus. Ambulatio enī continua ē vn^o act^o fm gen^o nature. P̄t tñ contingē q̄ sint plures fm gen^o motū si muter ambuland

voluntas. **A**. i. act⁹ pot⁹ eē p pte meri
torius 7 p pte vitiosus fm diuersita
tem intētionis. ut patz in sū. con. li^o 3°
ti. 34. q. 196. vbi h⁹ notat. **B**. q^o est pn
cipū moralū actū. **I**de⁹ se. **D**e qui
busdā opib⁹ meritorijs qd⁹ quātū p
ea fiat deo satisfactio. h⁹s. i. satisfactio

Metus. **Q**uid sit met⁹?
R. **M**et⁹ est in
stand ul⁹ futuri piculī cā iusta
mentis trepidatio. ff. eo. l. i.

Sed nūq⁹ dē met⁹ q^o cadit in ostāte
vitiū? **R**. **Q**uadruplex ē. p^o v^o metus
vitiū. 2° cruciat⁹ corpis. e⁹ eo. cū vi
lecti. 3° met⁹ stupri. et 4° seruitud. ff.
eo. nec timorē. **A**. **E**t ibi addit q^o idē
est de metu vinculoz s⁹ sec⁹ de metu i
famie seu vexatiōis q^o. s. nō d⁹ p⁹ hē dā
sub aliq⁹ p⁹dictoz. **B**. 7. l. isti qdē. §.
p⁹et 2°. **A**. **I**bi dicit q^o si dederit ne
stupri patiat⁹ vir uel mulier. s⁹ edictū
locū h⁹. cū vitis bonis iste met⁹ mag⁹
q^o morē esse debeat. **B**. **C**on. Tho. 7
Al. addendo q^o nō differt vtz p⁹dicta
q^ouoz hāt siue in p⁹sona nostra siue li
betoz. **A**. **D**oc habet in oca. l. isti. in
fi. **B**. siue vxor. **D**e p⁹dictē q^ouoz sūt
v⁹lūs. **E**xculati met⁹ hos posse puta. q^o
necis. **S**tupri siue stat⁹ vberis atq⁹ ne
cis. **A**. **I**de in sū. con. li^o 4°. ti. xi. q. 3.
B. **Q**uō vis uel met⁹ impediāt mē
moriū h⁹s s⁹. i. p⁹dimētū. x^o. **S**3 vtruz
met⁹ excuset a p⁹icipatione excoicati
h⁹s s⁹. excoicatio 6°. §. p⁹. **D**e mā etiaz
metus h⁹s. i. vis.

Mulctia. **V**tz sit p⁹ctm.
R. **F**m Al. **M**i
lctia fm se nō est illicita. s⁹ ab
ulū. **Q**uī h⁹ multiplē possit fieri tñ in
trib⁹ p⁹cipue d⁹sistit. p⁹ videlz in d⁹ssifi
one innocētū. 2° in exactiōe imode
rati salarij. 3° i exercitio imoderato ul

indebito. puta si fiat ad ostentationē
viriū cū nocumēto aliquoz. sicut sūt
toz neamenta siue pugna singulari inē
socios hastaz lācea 7 h⁹. **S**ūt tñ qdā
exercitia eis licita. ut q^o nulli sūt noci
ua. sicut cursitatioes equoz 7 versati
ones. ars pcuriēdi 7 defendēdi. 7 p⁹ici
endi tela. 7 h⁹ mōi. vñ 7 **D**avid prece
pit ut docerēt filios ist⁹ arcū. i. artē sa
gittādi. 2° **R**eg⁹. p⁹. **A**. **I**bi h⁹ non vi
det⁹ haberi sad. **T**ñ puto q^o exercitiū q^o
viscit⁹ ars bellādi sit licitū secularibus
oū tñ fiat recta intētiōe 7 sine piculo.
e⁹ de toznea. c. p⁹. 7 ad h⁹ posita facit
c. noli. 7. c. quid culpa. 7. c. militare.
23. q. i. **B**

Miserabilis p
sona. **M**iserabiles p⁹sonē fm
hosti. sūt. **C**ecus. paup. pupillus. vi
dua. 7 huiusmodi.

Missa. **A**n q^otidie debeat
celebrari missa?
R. **S**edm Tho. in 4°. d⁹s. 13. **D**i
cendum q^o fm **I**nno. quinq⁹ de causis
o⁹ q^otidie celebrari. p⁹ma q^o oportet sp
medicinā paratā eē cōtra q^otidiana p⁹
cata. scda ut lignū vite sit sp in medio
paradisi. tertia ut nobis sp x⁹p⁹ vniat⁹
sacramentalit. 7 nos ei spūalit. quarta
ut apud nos sit iugi mēozia passionis
q^onta ut vero agno loco typici q^otidie
vtamur. quē iudei ad vesperā duertē
di esuriēt. fm illud p⁹s. **A**. s. 58. **B**
Couertant⁹ ad vesperā 7 famem pati
entur x⁹. **A**. **I**de i sū. con. li^o 3°. ti. 24
q. 128. **B**

Vtz missa debeat solu⁹ dici in die.
R. **F**m Tho. vbi s⁹. **C**oiter loquēdo d⁹
missa dici i die 7 nō in nocte. q^o h⁹ sa
cramentū ad tēp⁹ grē p⁹inet qd⁹ p⁹ die
significat. fm illud apli. **R**o. 13. **D**oz

x

precessit dies autē appropinquauit. **D**ies
autē iudicat nō solū ab ortu solis s̄ ex q̄
incipiūt ortu solis signa manifesta p̄
aliquā aed̄ illu stratiōez. **I**n duobz autē
noctibz missa decārat p̄p̄t̄ p̄uilegiū il-
latū noctiū. s. in nocte natiuitatis q̄n
x̄ps natus ē. 7 in nocte resurrectiōis i
p̄mitiua eccl̄ia. ut p̄z ex orōne. **D**eus q̄
hāc sacratissimā noctē. q̄uis h̄ non sp̄
oporteat obseruari. **E**t addit hic x̄.
Credo q̄ q̄ scient celebrat añ oīe cum
sit. s̄ cōsuetudinē gnālem eccl̄ie. morta-
lit̄ peccat. nisi sup̄ h̄ p̄ep̄m oīsp̄fer̄
in casu si aliq̄s infirmaret ad mortē 7
non possit aliē haberi eucharistia. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 129. **G**lo. etiam
in. c. fi. ex̄ de p̄uile. li. 6. oīc q̄ ep̄i iti-
nerātes p̄nt celebrare añ cōsuetā hozā
oīei uel facere celebrari ex necessitate
itineris. **B**

Qua hozā debeat missa celebrari?
R° fm̄ **C**ho. vbi s̄. **S**olēnis missē cele-
bratio tribz hozis instituta ē fieri. s. in
tertia diebz festiuis. de ose. oīf. i. nocte
In sexta diebz p̄festis. **I**n nona diebz
ieiunioz. d̄ ose. oīf. i. solēt. **Q**uā i missa
crucifixus ē linguis iudeoz. hozā sex-
ta manibz militū. hozā nona expirauit
Sz q̄n sūt ordies p̄t missa cātari fm̄
canones etiā p̄ nonā. **A**. **f**acit de cō-
se. oīf. i. s̄. in ieiunijs. **B**. **U**el etiā oi-
cendū q̄ ut diligentioz fiat p̄paratio
missa oīffer̄ quantū oīffer̄i p̄t ante
prandū. 7 iō q̄n nō ē dies ieiunij cele-
brat̄ int̄ tertiā 7 sextā i qua hozā coīc̄
comedit̄. **S**ed in diebz ieiunij i nona.
Priuate autē missē oīci possūt a mane
vsq̄ ad tertiā uel etiā vsq̄ ad nonā in
diebz ieiunioz. d̄ ose. oīf. i. necesse. **A**
Idē in sū. con. oīc. q. 129. **E**t qd̄ h̄ oī-
c̄ oīf. ut etiā. uideat̄ meli⁹. cū iuribz p̄-

allegat̄ nihil uideat̄ oīci de hozā sexta
Puro etiā in talibz seruādā fore cōsue-
tudinē nō inhibītā uel q̄ nō sit s̄ ho-
nestatē seu oīnā reuerentiā. ar. oīf. q.
erit. 7 oīf. 12. ille autē. **B**

Quid de illis q̄ nōdū uicē matuti-
nis celebrāt? **R**° fm̄ x̄. mortalit̄ pec-
cant. cū h̄ sit s̄ gnālem 7 approbatā cō-
suetudinē. **I**dē **D**ost̄i. **Q**ui autē cele-
brat añq̄ dicat̄ p̄mā nō peccat morta-
liter. nisi sit s̄ p̄ceptū uel statutū. **A**
siue cōsuetudinē loci fm̄ eūdē x̄. ut i
sū. con. eo. ti. q. 130. vbi 7 addit̄. **Q**ui
autē p̄ negligētā p̄termis̄ p̄mā uicē
tertiā credo q̄ sufficit q̄ caute supple-
at quod dimis̄it̄ est. 7 agat penitentiā
de negligētā. **B**

Ubi debeat missa celebrari. **R**° fm̄
Ray. **I**n eccl̄ia cōsecrata si fieri p̄t. uel
saltē in altari cōsecrato. uel si nō sit al-
tate cōsecratū habeat̄ saltē altare puu-
lū de q̄ oīctū est s̄. altate. s̄. p̄. **E**t p̄t
etiā celebrari sub diuo. **A**. i. sub aere
fm̄ glo. in. c. cœdim⁹. de ose. oīf. i. **B**
uel in tētozijs. uel etiā in loco exercit̄
honesti. oīn tñ habeat̄ altare. ut oīctū
est 7 cetera necessaria. de ose. oīf. i. c. p̄
circa fi. 7. c. cœdim⁹. 7. c. missaz. **P**on-
tñ intelligēdū q̄ liceat celebrari i ma-
ri uel flumibz. ne nutāte nauī fiat san-
guinis effusio uel sacramēti cōmotio
Introīt⁹ tñ missē p̄t ibi oīci. **D**ec fm̄
x̄. **E**t etiā attēdendū ē q̄ p̄dcā fiant
de p̄missiōe ep̄i. ut in. c. missaz. 7 sine
p̄iudicio parrochialis sacerdotē. ut no-
tarū ē s̄. altate. s̄. p̄. **A**. **I**dē i sū. con.
eo. ti. q. 131. **B**

Utz oīo solo p̄sente uel sine lumie
possit missa celebrari. **R**° scdm̄ **D**ost̄i.
Quis fm̄ illud qd̄ habet̄ de ose. oīf. i.
hic q̄q̄ duo debeat̄ eē p̄sentes q̄ sacer-
doti tñ deant. tñ vn⁹ sufficit. ar. ex̄. de

vo. sig. quesunt. p. triso. **Mulier** aut
psbytero in missa ministrare non potest.
imo nec pallas nec vestes contingit. ut s
femina. §. 2. **Sine lumine** vero non licet
celebrare. ex de cele. mis. c. vlt. **A. Idē**
in sū. con. eo. ti. q. 13. 7 le. **B**

Utrum sit melior missa boni sacerdoti
q. mali. **R.** scdm Tho. in 4. dis. 13. **De**
missa possum loqui dupl. **Aut** q. tu
ad id qd est eēntiale in ea. s. corp. xpi
7 sic a q. tu dicit equalit bona e. uel
q. tu ad id qd est anēxū factio 7 q. si
cādarū. 7 sic missa boni sacerdoti me
lior est. q. nō solū h. efficaciam ex ope
rato s. etiā ex deuotōe celebrā 7 iō ce
terū paritū meli. ē audire missam bo
ni sacerdoti. **Idē** se. 7 etiā Al. addēs.
q. iō dicit ceterū paritū. q. obedientia
posset cogē au dīre missa; mali 7 sic eēt
meli. q. obedientia melior ē q. victiā.
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 134. **B. Q.**
si malus sit ppri. sacerdos. an debeat
ei missa audiri hēs s. clericus 3. §. 2.
A. Et ibi lat. in additiōe. **B. Et**
an ab eo facta recipiēda sint hēs. i. o.
vngatus s. §. 3.

Quid si sacerdos celebrās infra ca
nonē recolit se cōmississe aliqd morta
le! **R.** fm Ray. **Credo** tutionē eē viā
ut peniteat 7 colear q. ita tarde peni
tet 7 pponat cōfiteri q. cito habuerit
opportunitatē 7 sic conficiat 7 sumat.
Idē Tho. se. 7 Al. **A. Idē** in sū. con.
li. 3. ti. 30. q. 10. **Idē** putarē etiā si ante
canonē q. nō posset sacerdos cōfiteri
absq. mā scādali seu suspitiōis ppter
eādē rōnē. videlz q. in pnia o. cauēri
scādalo. q. p. t. reuelatio. ex de pe. 7 te.
c. officii. **B**

Utrum liceat oīo sacerdoti a celebra
tione abstinē. **R.** fm Tho. in 4. dis. 13.
li. q. dā dixerūt q. qui dimittūt cele

brationē nō peccāt nisi ipm hēant ut
ex obedientia teneāt. tñ q. ut Greg.
oīc. cū crescūt dona etiā rōnes crescūt
dono. iō cum sacerdoti sit data ptās
nobilissima re. negligētie erit. nisi illa
vtat ad honozē dei 7 ad salutē suā; 7
alioz viuoz 7 mortuo. fm illud. i.
ser. 4. vnusq. sicut accepit grām i
alterutrū illā admistrantes zc. **Nisi**
forte ex familiari instinctu spūs scī di
mitteret. **Uñ** 7 sacerdotib. pceptū est
Doc facite i meā omemorationē. **Idē**
Tho. in. 3. pte. q. 82. 7 addit q. celebra
re tenet salte; in pcpuis festiuitatib.
7 maxie etiā in illis dieb. in qb. fide
les coīcare cōsueuerūt. **A. Idē** in sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 125. **B**

Utrum liceat vni plures missas cele
brare in die. **R.** fm Ray. **Nō** licet. **Nā**
7 valde felix est q. vnā digne celebrat.
ex de cele. mis. te referēte. 7 c. cōsului
sti. 7 de ose. dis. i. sufficit. **Excipiūtur**
isti casus. **Vñ** i die natiuitatē oīi in q.
pōt cātare tres. **Ali.** si necesse sūt vnā
missam dicē de die 7 aliā p defunctis
nec distiguo siue defunct. sit p. sens si
ue nō. **A.** q. in ocō. c. sufficit. vbi h
dicit nō distiguit. **B.** nisi sit s. osue
tudinē loci approbatā uel cōstitutiōez
Terti. est pp. necitatē peguinoz ome
antiū 7 infirmoz. 7 forte pp. necita
tem nuptiaz. **A. Vbi** tpus laberetur
ut in sū. con. eo. ti. q. 126. vbi h. notāt
B. Et pp. aliqd p. dictoz nō celebrat
vltra duas. nec in pma sumat pfusio
nem. ut s. eucharistia 3. §. i. **Con. Do**
sti. 7 addit casū. s. q. n. pp. raitatē cle
ricoz uel paupratē eccliaz due ecclie
omēdant vni. **A. Idē** in ocā. q. 126.
7 in ocō. c. sufficit. subdit. **Qui** vō pro
pecunijs aut adulationib. sclariū vna
die psumūt plures facere missas non

estimo euadē dānationē. **B**

Utz debeat celebrari pro puulis de
functi. **R.** fm **Tho.** in 4. ois. 13. Pro p
uulis baptizatis missarū solēnia cele
brant nō qa eis p̄sint ad remissionem
alicui⁹ culpe. uel ad augmētū glorie s̄
pp̄t alias rōnes. tū pp̄t solaciū uiuoz
tū ad on̄dēdū puulos ad v̄nitatē cor
poris mystici prinē. oū idē mod⁹ exe
quiaz seruaf in ipsis 7 ī alijs. tū ad cō
mēdandū redēptiōis mysteriū qd̄ in
h̄ sacro omēozat p̄ qd̄ puuli sine p̄po
merito salutē eternā consequūt. **A**
Idē in sū. con. eo. ti. q. 127. **B**

Quid si omittat aliqd̄ de his q̄ ad
ritū celebratiōis p̄tinēt? **R.** fm **Tho.**
7 **Al.** 7 oēs theologos. Quilibet omit
tēs aliqd̄ tale puta tēp⁹ debitū. altare
vestes 7 h̄ mōi. nihilomi⁹ cōsecrat si
est ordinat⁹ 7 assit itērio 7 debita mā
7 forma. s̄ grauissime peccat si sciēter
h̄ faciat. **A** Idem in sū. con. eo. ti.
q. 135. **B**

Utz hymn⁹ angelic⁹. s. gloria ī ex
cellis deo. uel credo. debeat decantari
qñ missa de btā v̄gine 7 de spū scō uel
de cruce celebrat in p̄festis dieb⁹. **R.**
fm **Ray.** Nō debet. h̄ p̄p̄a p̄fatio decā
tetur. ex̄ de cele. mis. c. liliū. S; huic iu
ri in muld locis pp̄t sc̄iā cōsuetudinez
derogatiū ē maxie in sabbato. qa qd̄ā
modo dies solēnis est deputat⁹ beate
v̄gini. **A** Hoc ultimū dictū fuit glo.
Ray. Dosti. q. q. dic. In talib⁹ deuoz
cōsuetudinē non reprobam⁹. ut in sū.
con. eo. ti. q. 126. ad fi. **B**

Utz qlibet teneat audire missam.
R. fm **Dosti.** Die dñico qlibet teneat
ex̄ p̄cepto audire missam 7 totā ita q̄
accipiat b̄ndictionē sacerdotē. ut d̄ cō
se. ois. i. missas. 7. c. se. 7. c. oēs fideles.
nisi excusent magna nccitate. ut nōf

in dco. c. missas. **A** In glo. q̄ ibi legē
tā de p̄cepto q̄ d̄ cōsuetudie. **B** Qui
aut̄ die solēni p̄termisso ecclie cōuētu
ad spectacula vadit oꝝ excoicari. d̄ cō
se. ois. i. q. die. Et nota q̄ dieb⁹ dñicis
7 festiuis it̄rogādū ē si p̄ochianus
alten⁹ ibi sit q̄ cōtēpto p̄po sacerdote
audire ibi velit. 7 si inuent⁹ fuerit sta
tim ab ecclia eiiciat. ex̄ de p̄och. c. z.
A Et ibi nō glo. q̄ h̄ nō obtinet qñ
nō fit ex̄ cōtēptu s̄ ex̄ iusta cā. Et idē
qd̄ ī h̄. S. nōf ī sū. con. eo. ti. q. 130. **B**
Utz pp̄t missam peculiarem ut de
aliq̄ sancto uel aliā debeat qs̄ oimittē
qn̄ audiat missam. p̄p̄am illi⁹ diei. **A**
missa peculiari idē ē q̄ missa special̄ te
aliq̄ scō fm **Ray.** 7 in sū. con. eo. ti. q.
126. 7 iō palia missa pōt itelligi d̄ tri
nitate uel p̄ defuncti uel sibi. ut in. c.
z. ex̄ de cele. mis. **B** fm **Ray.** Si oi
es h̄z p̄p̄am missaz quā 7 qs̄ al̄ audire
teneat non oꝝ oimitti pp̄t aliā. ex̄ de ce
le. mis. c. z. S; q̄ qd̄ā laicoꝝ oi die vo
lūt missam de trinitate 7 d̄ scō Micha
ele 7 h̄ mōi. nō debent h̄ facē nisi suis
dieb⁹. ut in p̄allegato. c. **A** s. z. Et
ibi p̄ q̄ tā p̄ uiuis q̄ p̄ mortuis vtili
oz missa q̄ possit dici ē missa de die. q̄
etiā in dieb⁹ p̄festis pp̄t missas peculi
ares seu votiuas uel etiā mortuoz nō
oꝝ derogari missa de die. vñ 7 de laicis
p̄fatas missas req̄rētū ibi d̄. Si vo
luerit ut sibi missa cātenē de eodē die
missas audiāt p̄ salute. uiuoz 7 etiam
mortuoz. Bene tñ puto q̄ dicte missa
votiuē 7 p̄ defuncti possint dici in di
ebus p̄festis si non derogat ex̄ h̄ mis
sa de die. ut in dco. c. z. Existimo aut̄
aliq̄s circa p̄dicta ex̄ cōsuetudie excu
sari qñ vrgēt rōnabili nccitate 7 nō
al̄. ut in. c. fi. ex̄ de solue. **B** De oblati
onib⁹ q̄ ad missam sūt h̄cs. ī. oblatio.

Et ibi etiā. §. si. si ofessor possit recipere
 pecuniā p missis quas in pnia inuixit
 Multa alia circa mām misse pnt colli-
 gi s. eucharistia 3; p totū. 7 facit etiā. i.
 suffragiū. **A**. Aduertēdū etiā q sa-
 cerdos cū dicit missam d; stare capite
 uiscoopto. ut in. c. null' epus. de ofe.
 vil. i. ubi dicit. Null' epus aut pfbz seu
 diacon' ad celebrāda missarū solēnia
 psumat cū baculo itrare aut velato ca-
 pite altari dei assistē. qm 7 apus. phi-
 bet vitos velato capite in ecclia ozare
 Et si temē pñpserit coione puer. Itē
 q ad euāgelii d; stare deuote 7 nō se-
 tendo. ut in. c. applica. ea. vil. ubi dicit
 Aplica auctoritate mādam'. dum scā
 euāgelia in ecclia legūt. ut sacerdotes
 7 ceteri oēs nō sedetes s venerabilit'
 curū 7 in ofpectu euāgelij stātes do-
 minica vba intēte audiant 7 fideliter
 adoēt. i. venerent' fm glo. **B**

Mollicies duplicif
 or. Uno
 modo est spēs luxurie 7 pcti
 s natura. d q s. luxuria. §. p. i. fi. Alio
 nō put ē dñū vitio ptnacie 7 vtuti
 pfeueratie. de qb tribz qd sint. Tho.
 scda scde. q. 138. manifestat sic. Sic Ibi
 torus dic in li' ethimologiaz. **P**etti-
 nax d; q est ipzudent tenēs qī ad oia
 tenax. Et h etiā dicit ptnax eo q i p-
 posito suo ad victoriā pfeuerat. Et ta-
 les phus. 7. ethicoz vocat fortis snie
 7 pprie snie. ga. s. durant in ppa snia
 plus q oportet. **M**ollis autez min' q
 oportet q a bono de facili recedit 7 nō
 pfeuerat propē aliq' officialia 7 propē
 tristitias aliquas causatas ex defectu
 delectatiōis. ut dicit phus. **P**erfeuerās
 aut tenet se in ppa snia fm q oz. **U**nde
 p q pfeuerās laudat sicut i medio ex-
 ites. ptnax aut vitu pat' fm excessū.

mollis aut' fm defectū. **B**
Monachus **U**trū
 chus possit fieri canonic' secu-
 laris. **R**. fm Hosti. Lic; qdā dixerint
 q sic. dicēdū tñ cū Jo. q nō. ga nō est
 arandū cū boue 7 asino. **N**ec hoies vi-
 uerfe pffēōis debent sic esse sil'. e; de
 elec. cū cām q int' pfbzū. **A**. **I**de; in
 sū. con. li' p. ti. 7. q. 44. **B**

Utrū possit fieri canonic' regular'.
R. scdm Tho. scda scde. q. 189. **U**traq;
 religio. s. monachoz 7 canonicoz regu-
 larium ordinat' ad opa vite dēplati-
 ue int' q pcpue sūt ea q agunt' i vōnis
 mīsterijs ad q ordiat' directe ordo ca-
 nonicoz regulariū q b; p se cōpetit q
 sint clerici religiosi. **S**; religioni mōa-
 chozū non p se cōpetit q sint clerici. ut
 habet. is. q. i. alia cā. **E**t iō q;us ordo
 monachoz sit artioz obseruatie. tñ si
 monachi eēt laici liceret eis transire
 ad ordinē canonicoz regulariū. non
 aut' eo'. ut. 19. q. 3. mādam'. **S**; si mōa-
 chi sint clerici sacri mīsterijs obsequē-
 tes habet id qd ē canōicoz regulariū
 7 cū maiori attitudine 7 iō licituz erit
 trāsire de ordine canōicoz regulariuz
 ad ordinē mōachoz ppetita tñ licentia
 supior' 7 nō eo'. 19. q. 3. statui'm'.

Utrū liceat monacho hēre locū in di-
 uersis mōasterijs. **R**. **N**ullo mō licet
 e; de religi. do. c. fi.

Utrū mōacho possit dmitti regimē
 ecclie secular'. **R**. fm Hosti. **D**ic cum
 Dugl. Ber. 7 Goff. **A**. lic; alij alit' di-
 xerit. ut p; in sū. con. li' 3. ti. 28. q. 2.
 ubi h notat'. **B**. q. mōach' potest ab
 epō pfiat' in ecclia seculari cū cōsensu
 abbat. 38. vil. c. p. et z'. is. q. i. sic vi-
 uer. c. se. **E**t itelligas ocm de ecclesijs
 q ad monachos pleno iure nō ptnēt.

in q̄b sine auctōitate ep̄i nō p̄nt monacho curā cōmittē nec mōachū p̄ntare iūto ep̄o. Et sic itelligē. i. q. i. per rotū. e. x. de capel. mo. c. p. S; volūtate ep̄i h̄ fieri p̄t. Q; si ep̄s velit 7 abbas nō. h̄ēs s̄. abbas. S. p̄t. In eccl̄is autē q̄ ad mōchos p̄tinet merito iure sufficit sola auctōitas abbat̄ 7 cōuent⁹. i. q. z. vii. s. uel etiā sol⁹ abbat̄ si ad ip̄m p̄tinet eccl̄ie p̄uisio.

S; utz monach⁹ ut dictū ē eccl̄ie p̄fectus possit eē sine socio mōacho. Docti. tenet q̄ sic. Anno. q. nō. Utzq; h; motiū ē. de sta. mo. q. dei timorē. i. d. d. d. v. sicut in ocō. c. d. d. canōico regulari q; d; h̄re sociū si cōmode p̄t fieri. 7 h̄ mel⁹ 7 tuti⁹ ē. Si vō cōmode nō p̄t. tene qd̄ Docti. dicit. A. Idē dcludit An. de bu. in dicto. c. q. dei timorē. vbi plene tractat de hac mā. B.

Utz h̄ mōi monach⁹ q̄ fact⁹ est rector alicui⁹ eccl̄ie sc̄laris teneat ad statuta sui ord̄is. R. fm̄ Docti. Si tal' eccl̄esia pleno iure p̄tinet ad monachos p̄fat⁹ monach⁹ in ea remanet subiect⁹ abbati 7 suabit oīa sicut p̄s p̄ter tria s. ieiuniū. silētiū 7 vigiliā. q̄ cōmode seruati nō p̄nt in eccl̄ia seculari. ar. 4. v. s. sit rector. 7. i. q. i. nemo p̄t. Si vō eccl̄ia nō p̄tinet ad monachos s; ad ep̄os. tūc mōach⁹ iſtitut⁹ a tribus substantialibus nō absoluit simplr. nā 7 cōtinētiā suate tenet. Ab obediētia abbat̄ absoluit q̄ d; impio ep̄i subijc̄it q̄ de cetero erit abbas su⁹. T̄palia v̄s. p̄fabit rōe cōmisse adm̄stratiōis. Et si h; sociū monachū nō excusat ab esu carniū. e. x. de sta. mo. q. dei timorē. nisi sit infirm⁹. de ose. v. s. carnē. ul' nisi impante ep̄o q̄ abbas suus ē. Si aut̄ sociū nō h; p̄t se his cū q̄b viuit cōmare. 4. v. s. q. s. e. x. de sta. mo. reco-

lētēs. S. p̄. In oī tñ casu habitū deserere d; nec p̄t temerarie dimitte. aliter eēt excoīcat⁹. ut s̄. excoīcatio p̄. S. 3. v. 13. Q; si fiat ep̄s ad qd̄ teneat vide. i. religio p̄. S. i. q. incipit. Utz religio sus fact⁹ ep̄s. 7. S. se. A. Idē qd̄ in h; S. notat̄ i sū. con. eo. ti. q. 3. Dns etiā An. de bu. i dicto. c. q. dei timorē. dicit q; monach⁹ fact⁹ curat⁹ absoluit ab officio mōachali. q̄ d; se cōformate officio d̄icoz seculariū. 4. v. s. q. s. B.

Utz ex cōtractu mōachi obligetur abbas uel monasteriū. R. fm̄ Inno. Si monacho cōmissa ē adm̄stratio abbas 7 cōuentus tātū obligat̄ quātū adm̄stratio se extēdit. Si vō nō h; adm̄strationē obligat̄ mōachus s; nō tenet solue q̄ nō hab; vnde. e. x. de solu. Odoard⁹. A. Con. Docti. ut in sū. con. eo. ti. q. 26. B.

S; qd̄ de obligatiōib; siue p̄missiōib; ab aliq̄ factis monacho ul' abbati nūqd̄ acq̄tūc̄ monasterio? R. fm̄ Inno. 7 Docti. Ex cōtractib; inid̄ cū monacho uel abbate obligat̄ q̄s mōasterio. q̄ p̄t mōach⁹ mōasterio actionē acq̄tē. nō tñ p̄t obligate mōasteriū. ar. in Insti. de auc. tu. i. p̄n. Vñ quis abbas siue mōasteriū possit agē nō tñ tenet r̄ndē nisi d̄ eo qd̄ ad ip̄m p̄tinet. Et h; oīs cōtract⁹ p̄hibet⁹ sit mōasterio nisi impante abbate. ut. iz. q. i. nō dicat̄ 7. i. q. i. sūt nōnulli. 7. c. de p̄ntiū. s; intelligit̄ inq̄tū mōasteriū obligat̄. S; obligatio alteri⁹ ad mōasteriū p̄t p̄ mōachū acq̄ti. Silt̄ 7 possessio etiā p̄ mōachū fugitiuū. ff. de acq. pos. l. i.

A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 28. B. **Quid** de reb; ablati monacho? R. fm̄ Inno. 7 Docti. Si res erāt mōasterij uel etiā alteri⁹ 7 mōasteriū ad restitutiōē tenebat̄ tūc agēt mōasteriū

Si vero non erant eius nec tenebatur
monasterium. tunc ager ille quod dominus est rez-
ita tamen quod si tales res erant depositae apud
monachum et abbas videt eas subtrahi et
facile esset abbati eas liberare satis cre-
dit Inno. quod abbas teneat deposita in so-
lidum pro dolo. Si si non vidit nec phi-
bere potuit non teneat etiam si monachus
eas abstulisset. quia non est obligatus ex eius
maleficio. ut in se. §. de. A. Idem in
con. eo. ti. q. 29. ubi etiam addit. Docti.
tamen de priori casu dicitur quod abbas videndo
res auferri non prohibendo peccet. non tamen
creditur propter se ipse vel monasterium obli-
gatus ex quo fuerit tamen penes personam mona-
chi et non penes monasterium commodate.
et de depo. c. i. B.

Quid de maleficio commisso pro mona-
chio vel abbate? R. secundum Inno. et Docti.
non teneat monasterium. quia delictum persone
non deo redudate in omnem ecclesiam. et de re.
iur. delictum. l. 1. §. nisi quantum ad mona-
sterium pervenisset et in eius utilitate ver-
sum fuisset. ar. io. q. 2. §. ius. A. Idem in
su. con. eo. ti. q. 27. B. De ingressu
monasterii hinc. i. religio. 2. et 3. Item. i.
novum. 7. i. votum. 4. Item de monachis
quod ad obedienciam. i. obediencia. 4. Item
quod ad religionem. i. religio. pro totum. De
monacho apostata s. apostasia. 5.

Monialis. In mona-
sterijs
monialium non medicamentum non
debet recipi nisi quod propter de pueribus mo-
nasterij absque penuria sustentari. Aliud
nulla esset receptio. et de sta. regu. peri-
culoso. l. 1. §. 6.

Quos moniales debet manere sub pro-
prietate monasterij clausura. nisi pro tali et
tanto morbo quod non possent cum alijs
absque sui periculo siue scandalo morari.
et de sta. regu. periculoso. l. 1. §. 6.

Quoniam abbatissa vel priorissa vel alicui tene-
re potest domino occasione alicuius feudi facere ho-
magium vel prestare fidelitatem iuramentum
nisi possit facere apud ipsum quod per procurato-
rem prestet potest exire cum honesta et decore
societate et prestito iuramento euestigio
vel reverti ita quod in fraudem residetie ni-
hil fiat. ut in predicto. c. periculoso. §. sta.
regu. l. 1. §. 6.

Quoniam temporales non debent abbatissas pro-
curatissas et alias moniales habentes officia
monasteriorum permittit litigare coram eis.
ne oporteat illas euagare pro staruendis
procuratoribus. A. In tex. allato non sic
dicitur. sed quod ipsi omni permittat eas pro cura-
torum in suis curijs litigare et non cogant
eas quod pro se litigent. ne pro constituendis pro-
curatoribus vel alijs huiusmodi eas oporteat
euagari. cum sit iuri christiani quod mulieres pre-
sertim religiose pro seipsas litigare cogant.
B. Et si ipsi omni fecerit pro suos ordi-
narios appellat. A. s. censura ecclesiastica.
ut in tex. q. sege. B. ut in deo. c.
periculoso.

Priusquam episcopus et alij placet quod negocia
et causas monialium. A. s. quas moniales ip-
se habent agere coram ipsis vel in curijs eorum.
ut in deo. c. periculoso. B. faciant coram
ipsis fieri et tractari pro procuratore eorum
siue sint homagium vel fidelitatem iurame-
ta vel quicquid aliud. ut in deo. c. periculoso.

Prelati tenentur ex precepto in omnibus mo-
nasterijs monialium etiam exceptis prouide-
re de clausura expensis monasterij vel de ele-
mosynis fidelium. Idem precipit abbatibus
et alijs inferioribus prelatibus quod ad monasteria
sibi subiecta. ut in deo. c. periculoso. Item
eorum monasteria etiam excepta visitari de-
bet s. exceptus. §. si. Item nulli inhone-
ste nec etiam honeste persone deo patet ac-
cessus vel ingressus ad moniales nisi ex
rationali et manifesta causa. et illi ad que

ptinet licētia spali. ut in ocō. c. **A**. s. piculoso. **B**. De electioe q̄ fieri h; p mōiales habes s. electio p̄. §. vlt. Ad mām monialiū pōt ptinē quid possit sup eas abbatisa vidē s. abbatisa. Itē qd̄ p̄hibeatur monialiū 7 ceterā feminis s. femina.

Mortuus. De his q̄ sepulturā mortui. uel funeri uel mortuē inuiciant. vide. i. sepultura p̄. §. si.

Mortuus liceat spoliare mortuos. R. nō licet. imo tales fm̄ leges ḡuillime puniūtur. ff. d̄ sepul. vlt. l. 3. §. aduersus eos. **M**ā 7 p̄bus q̄ ethicoz spoliatores mortuoz latronib; ānumerat. Si mortu⁹ suscitaretur q̄ sacra essent ab eo iterāda. vide. i. sacra. §. 5. De mām mortuoz habes. i. resuscitat. 7. i. suffragiū.

Mulier. Q̄ mulieres siue femine multa nō p̄nt facē nec etiā d̄ eas fieri hēs s. femia. Et d̄ mōialib; s. mōialis. 7 d̄ muliez ornatu. i. ornatu.

Multitudo.

Quid fiet cu; peccat multitudo vide s. correctio p̄. §. si.

Munus. Triplex ē genus muneris.

In Gregl. super illud **I**sa. 33. Qui excutit man⁹ suas ab oī munere dicit. Q̄ aut ē mun⁹ a manu. aut ab obsequio. aut a lingua. Mun⁹ a manu ē pecūia. Et noīe pecūie itelligitur oīs res tpal̄ siue mobil̄ siue imobil̄. i. q. 3. p̄ totū. Mun⁹ ab obsego ē seruit⁹ debite impēsa. Mun⁹ a lingua ē fauor. i. q. i. sūt nōnulli. De z. pleni⁹ hētur. i. symonia p̄. §. 14. qui incipit. **U**trum

mun⁹ ab obsequio.

Mortuus liceat p̄ mūera ad fidē trahē i. fideles. R. fm̄ Ray. Infideles ad fidē trahi p̄nt. p̄missiōib; 7 mūerib; ar. 23 q. 4. o; hō. 7. q. 7. q̄ aut. dif. 45. q̄ sin. cetera. 7 etiā p̄ grauiorē exactiōē p̄sonū in p̄ncipio locatiōis. Nam postea nō licēt. 23. q. 6. iā vō. S; addit h̄ vō. q̄ nō iō oāda sunt mūera. s. p̄p̄ fidem recipiēda ex pacto. s. si vellent baptizari nisi timeret paupertatē inf̄ xp̄ianos possint eis dari uel p̄mitti. Item possit xp̄ian⁹ infideli dote nō p̄p̄ fidē recipiēda s. p̄p̄t beniuolētia captādam ut sic facili⁹ eū conuertē possit. 7 h̄ mōi. Ad h̄ facit s. iude⁹. §. p̄.

Mortuus aut liceat p̄ mūera attrahē ad religionē vide s. religio z. §. 2. **A** Et vtz iudici liceat recipere mūera a p̄tibus vide s. iudex p̄. §. 4. **B**

Mutillare. Vtz liceat aliquē mutillare hēs s. homicidiū p̄. §. si. Silt an liceat mutillare seipsū s. homicidiū §. si. Et d̄ mutillat siue a se siue ab alio vide. i. vitiat⁹ corpe. §. 2.

Mutuum. Vtz obligat⁹ ad reddendū tantūde i genē suo. 7 consistit i his q̄ dant ad numez pōd⁹ ul̄ mēsurā. ut. l. z. ff. si cer. pe. **B**. Et o; dari mutuum nihil inde spando ultra sortē alit̄ eēt vsura vñ vidē multa circa h̄. i. vsura p̄ totū.

Mutragus.

Quicqd̄ ex naufragio accipitur. siue de ipsa nauī. siue de mari siue de litore restituedū est. ff. eo. l. si qs ex nauigio. Alit̄ nulla cōsuetudie statuto ul̄ p̄cepto excusatur qs. ga furtū d̄mittit.